

Almanya'lı görmezler derneğimizdeydi...

Derneğimizi ziyaret eden yaklaşık 25 kişilik grubun çoğunluğu görme özürlü ve Almanya'da farklı derneklere üye...

30 Nisan Cumartesi günü, Almanya'dan gelen ve çoğunluğunu görme özürlülerin oluşturduğu 25 kişilik bir grup, derneğimizi ziyaret etti.

Son derece sıcak bir ortam içerisinde gerçekleşen ziyarette ulusal ve uluslararası ölçekte görme özürlülerin problemleri ve yaşantılarının çeşitli yönleri konuşuldu, tartışıldı.

Hırşiyar Görmezlere Hizmet Verme Derneği'nin üyesi Carla M.Xrning grup başkanlığı yapıyor. (Ayakta ortada)

TÜRKİYE GÖRMEZLERİ EĞİTİM VE HİMAYE DERNEĞİ YAYIN ORGANİDİR

Finansman Sorumlusu:
Görmezleri Eğitim ve Himaye Derneği Üyeleri
Dayanışma Sandığı

VURGU

AYLIK SİYASİ AKTÜEL GAZETE YIL: 1994 28 MAYIS FİYATI: 13.000 TL.

Gerçek hiç kimsenin tekelinde değildir

Karayalçın ne demek istiyor?...

- Ankara'da 16 Mayıs günü Başbakanlık önünde gösteri yapan görme özürlülere sayın Karayalçın, "Yöntem olarak Özürlüler Bakanlığı'na karşıyım" dedi..
- Sanırsız Karayalçın, "Yöntem" derken, özürlülerin problemlerini çözüm için başvurulacak araç ve organizasyon şeklini kastedmiş, bu anlamda da bakanlık olarak örgütlenme yerine başka bir çözüm biçimini tasarladıklarını belirtmek istemiştir.

Yın Karayalçın'a değil... Özürlüler konusunda hamasi edebiyattan daha ileri gidememiş bütün siyasi parti ve kuruluşlara...

Programlarınıza çeki düzen verin... Yetkili organlarınızda ciddiyetle konuyu işleyin... Planlar, projeler, kararlar üretin...

Sonra da kamuoyunun önüne çıkıp konuşun...

Biz de ne dediğimizi ve ne demek istediğimizi iyice öğrendikten sonra bilgi, gördüğümüzü ve önerilerimizi sunalım...

Yoksa kahvehane televizyon haberlerini izlerken rastgele fikir üreten vandaştan farkınız kalmaz... Haksız mıyız?

BAŞYAZI

BİRSEN ERMİŞ

Suç ve Ceza

Dostoyevski'nin dünyaca ünlü bir kitabını bu günlerde sıkça anımsıyorum. Hatırlarsınız, romanın kahramanı Raskolnikof, yaşlı bir kadını öldürür ve yakalanmaz. Ne varki günler boyu vicdanının sesini bir türlü susturamaz. Kendisi ile yaptığı bu savaş onu öylesine yıpratır ve bitirirki yaşamın bir anlamı kalmaz. O, yakalanmadığı takdirde özgür değildir. İşlediği suçun ağırlığı altında ezilen vicdanı onu en ağır biçimde cezalandırır yiyemez, içemez, sevmemez göremez hale gelir. O, özgürlük bir yana beyinin ve vicdanının dipsiz ve karanlık çukuruna her gün artan bir hızla yuvarlanmaktadır. Buna dayanamaz, gider polise teslim olur. Yasaların vereceği ceza ne olursa olsun vicdanının ona verdiği eza ve cezadan daha hafif gelecektir.

Toplum ceza-yı vaz geçirci, caydırıcı olan işlevi nedeniyle uygulamak zorundadır. Cezası kalan her suç, yeni suçların işlenmesi için teşvikçidir.

Suçun türü ve şiddetine göre ceza da biçim değiştirir.

Elbetteki kasten adam öldürenle, firandan bir ekmek çalan çocuğun alacağı ceza aynı değildir. 50 bin liralık pul yürütenle, devlete milyarlık kazık atan klorcu Bezmî'nin suçu da aynı değildir. Adalet mülkün temelidir, ve zaten adaletin şaşmaz terazisi toplumun en büyük güvencesidir.

Ben bir hukukçu değilim.

Ben, 24 yıl çalışmış sigorta primlerini muntazam ödemiş, vergisini vermiş bir fikir işçisiyim. 61 yıllık T.C. vatandaşım. Son yıllarda gerçeklerle yanılgılar içinde bunalımdayım. Yaşamım boyunca öğrendiğim doğrular artık geçerli değil, suç sandığım birçok olgu sıradan teamülden sayılan adı vakalardan sayılmaya başladı. Kendim ve benim gibi düşünen, çağdaş

Devami 7'de

iyi ama, biz, ne SHP liderinden, ne de üst yönetimden, özürlülerin problemlerinin çözümü konusunda nasıl bir yöntem düşündüklerine dair şu dakikaya kadar bir bilgi edinebilmiş değiliz.

VURGU Anlayabildiğimiz kadarıyla, SHP yönetiminin, özürlülere destek niteliği taşıyan klasik açıklamalarından öteye geliştirdiği bir tavrı ya da programı da söz konusu değildir.

Kısacası, SHP'nin bu konuda belirli bir 'Parti Görüşü' yoktur.

Nitekim, İstanbul'da, derneğimizin özürlüler Bakanlığı için açtığı imza kampanyasına SHP ilçe örgütlerinden, belediye başkanlıklarından ve üye tabanından imzalarıyla destek verenler olmuştur.

O zaman Sayın Karayalçın'ın açıklamasını, 'Kisisel' görüşü olarak değerlendirebiliriz.

Daha önce de, sayın Deniz Baykal'ın, Dünya Özürlüler Günü nedeniyle 3 Aralık 1992'de Meclis görüşmeleri sırasında "Bakan-

lık değil de, Müstesarlık ve benzeri bir organizasyonun gerekli olduğunu" ifade eden ve yine böyle ayaküstü 'i' lenimi veren bir beyana tanık olmuştur.

Oysa özürlülerin problemleri 'ayaküstü' oluşturulan politikalarla çözülebilecek kadar basit ve sıradan değil. Özürlüler, ülkenin işsizlik oranı en yüksek, eğitimden yararlanma oranı ise en düşük topluluğudur ve özürlülerin bütün yükü ailesi ile etkinlikleri hayli zayıf ve sınırlı gönüllü kişi ve kuruluşların üzerindedir.

Demek ki, ailesiyle birlikte 25 milyona yaklaşan bir topluluğun sorunlarıyla karşı karşıyayız.

Öncelik ve ivedilik gerekiyor; ekonomik, kültürel, sosyal geniş ölçekli yatırım ve girişimler, kuruluşlar, işletmeler gerekiyor. Başbakanlığın ya da her-

hangi bir bakanlığın nice konu ve sorunları arasında bir köşede sırasını beklerken arasında lütfedilerek hatırlanmayı değil...

Şimdi, hele iktidara ortak bir partinin, milyonlarca insanı pek yakından ilgilendiren bir konuda daha hızlı ve ciddi davranarak, politikasını belirlemesi zamanının geldiğini, hatta geçtiğini düşünüyoruz.

Yoksa, hiçbir sorunu çözülmemiş milyonlara varan topluluğun problemlerini ele alırken "ne'ye karşı" olduklarını açıklamaktan öteye geçememiş bir politikanın, zaten demoralize yığınları iyice umutsuzluğa sevk etmekten başka bir sonucu olmayacaktır...

Bu sözlerimiz yalnız sa-

ÖSS sonuçları açık-

GÖRME ENGELLİLERİN BASARISI...

İstanbul Beyazıt İlkokulu'nda sınava giren 20 görme engelli öğrencinin 18'i zorlu mücadeleler sonucunda Öğrenci Yerleştirme Sınavına girmeye hak kazandı. Bu öğrenciler aşağıdaki listede yer almaktadır.

Sıddıka Albayrak
İbrahim Demirtaş
Aydın Çeker
Kamil Erdoğan
Ayhan Yavuz
Mehmet Yılmaz
Sulhi Kışç

Nülüfer Kantekin
Nilay Saral
Necati Bağlı
Seymen Keleşoğlu
Muammer Gür
Tuncay Vural
Serkan Kara
Cevat Erdoğan
Mustafa Bügelek
Murat Göcet
Adem Vural

26.6.1994 Pazar günü yapılacak olan ÖYS sınavına katılacak öğrencilere başarılar dileriz.

Türkiye Görmezleri Eğitim ve Himaye Derneği Ankara Şubesinin 1. Yıldönümü kutlandı

Türkiye Görmezleri Eğitim ve Himayet Derneği Ankara Şubesi 1. kuruluş yıldönümünü kalabalık bir halk katılımı ile kutladı. Dernek yararına hizmet veren bürokratlara ödül verildi.

Lalehan belediye başkanı Faruk Karakaya'ya, Zaman Gazetesi yazarı Ali Yavuz'a plaketleri büyük bir coşkuyla verildi. Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdür Danışmanı Seyhun Akıncı yılın annesi seçildi. Konuşmacılar görme engellilerin sorunlarını dile getirip çözüm yolları dile getirildi.

Bu arada Türkiye Görmezleri Eğitim ve Himaye Derneği

Ankara Şubesi Mayıs ikinci haftasını, demokratik zeminler içinde görme engellilerin sorunlarını dile getirerek geçirdi. Hafta boyunca radyo röportajları gazetelere demec vererek mücadelesine devam etti. Aydınlikteverler görme engelli Okulu ziyareti edilerek haftanın anlamına yarışır konuşmalar yapıldı. Öğrencilere hediyeler dağıtılarak haftayı tamamlamış bulunmaktadır.

S.H.ÇEK Genel Müdür Danışmanı Seyhun Akıncı Ankara Şubesi'nin Yılın Annesi Ödülüyle (ortada gözlüklü)

YOLUMUZDA İLERLERKEN...

Enver KORKMAZ

Ülkemiz, sıkıntılı ve huzursuz günler yaşıyor. Sıkıntılı: Çünkü geniş yığınlar, pahalılık ve işsizliğin getirdiği problemlerle başetmekte çekiyorlar; huzursuz: Çünkü toplumun hemen bütün kesimleri, geleceğin, özellikle yakın geleceğin kendilerine sunacağı tablo konusunda hiçbir iyimser fikre sahip değil ve güvensizlik duygusu derinden derine bütün davranışları etkiliyor. Uzak geleceğe tam bir belirsizlik arz ediyor: O nedenle olacak, medyumlar, falcılar, parapsikologlar ortada cirrit atıyor.

Kısaca, ülkemiz insanında, tipik ulusal deprasyon belirtilerini andırır bir değişim kompozisyonu gözleniyor: Bizler ilerleme uğraşı içindeki bir ülkenin insanları olarak genellikle yakın geçmişe 'belirsizlik' duygusu içinde uzak geleceğe ise iyimser bir ruh hali ile yaklaşıyoruz. Şimdi, yakın gelecek konusunda karamsar, uzak gelecek içinde belirsizlik korkusu içinde hissediyoruz kendimizi...

Öyle ki, diğer pek çok iş kolunda görüldüğü gibi, tam bir kriz yaşayan tekstil dalında Bursa tekstilcilerinden 600 kadar küçük işletme kapılarına kilit vurunca, dev tekstil firmalarının sahibi Cavit Çağlar bile "Bugün ayakta, yarın ne olacağını bilmiyoruz" demek zorunda hissediyor kendini.

İnşaat sektöründe inşaat malzemesi satan işletmeler, "İş hacmimiz % 75 düştü, alım satım durma noktasında" diyorlar.

Bu ve benzeri örnekler çoğaltılabilir, ama örnekler ne olursa olsun, ülkemizin ekonomik-Sosyal politikalar alanında geçmişte de çok benzeri görülmüş klasik bir açmaz yaşadığı kesin: Rejimin kendi mantığı içinde belki ekonominin tekniği bakımından tutarlı, fakat yurttaşın sosyal refah ve güvencesi açısından yetersiz önlemlerle donatılmış uygulamalar ve bunun acısını sırtlanan halk yığınları...

Bu açmaz içinde en çaresiz ve ilgisiz kalan yığınsa, ülkemizdeki her çeşit adım ve gelişmenin en sonunda kendilerine yer verilen ve "dostlar alışverişte görsün" misali ara sıra hatırlanan özür-lüler...

Çünkü tersine işleyen bir mantıkla, devlet kuruluşları, özel sektör, sokaktaki vatandaş, "Normallerin sorunlarını çemiyoruz, özürlerimiz nasıl çözelim?" Yaklaşımından kendini kurtarmıyor. Özürlerinin herkesten daha fazla ve özel ilgiye muhtaç oldukları unutuluyor. Böylece denmiş oluyor ki "Siz, acıdan ve sıkıntıdan daha fazla nasibinizi alacaksınız, sizinle uğraşacak halimiz yok!"

Biz, yılların verdiği deney birikimiyle, kendi açımızdan, nitelikleri ve isimleri ne olursa olsun dışımızdaki kişi, kurum ve kuruluşlardan gelecek yardımlardan önce, kendi gücümüzle yaslanmaya çalışıyoruz ve bu yönde plan projeler üretmek yaşama geçirmenin uğraşını veriyoruz.

Büyümemizdeki yardımlaşma sandığını reformlarla geliştirmeye çalışıyoruz, Türkiye'nin en büyük ve devletin henüz bir benzerini gerçekleştiremediği kütüphanemizi işletiyoruz, gazetemize çeki düzen vererek daha etkili olmasını sağlama yolunda adımlar atıyoruz vs.

Bu doğrultuda Sakatlar Haftası, Özürsüzler Günü gibi göstermelik günlerle sınırlanmıyoruz kendimizi: "Bugünlerde birşeyler yapalım" gibi saplantılarımız da yok.

Özellikle, hem devlete veryansın edeceğsin, hem de devletçe ilan edilmiş günlerde boy göstermeyi 'etkinlik' sayacakmış yılm bir kalan günlerini unuttuğu için devleti eleştiriyordun, kendin niye yılın geri kalan günlerinde bu etkinlikleri göstermiyorsun?

"Biz, üyelerimizin istek ve önerilerini ön plana alıyoruz ve ayrıca etkinliklerimizde yasal bir çizgiye kalmaya özel bir özen gösteriyoruz.

Ne yazık ki bugün, özürsüzler hareketinde geniş, kitlesel bir kalıtım gerçekleştirilemiyor. Küçük grupların eylemleri ise, en başta bu yöne meyilli olanların da bildikleri ve belirttikleri gibi, önemli hiçbir gelişmeye yol açmıyor.

Bu durumda, yasal çerçevede, geniş kalıtımlı kitlesel hareketlerin gerçekleşmesini olanaklı kılacak çalışmalar ile, örgütlerimizi ekonomik, sosyal ve örgütsel açıdan geliştirecek günlük faaliyetleri bir bütünlük içinde planlayıp organize etmek, üstümüze düşen en önemli ve öncelikli görev oluyor.

Bu yaklaşım, adı ne olursa olsun, özürsüzlerle ilgili hiçbir hafta ya da günü, KUTLAMAYORUZ...

KÖRLER FEDERASYONU KONGRESİ YAKLAŞIRKEN...

Körler Federasyonu, Türkiye Görmezleri Eğitim ve Himaye Derneği'ne, ilki 19.6.1994 tarihinde, çoğunluk sağlanamaması halinde de 26.6.1994 tarihinde toplanacak Federasyon Genel Kurulu'yla ilgili bir çağrı ve bilgi yazısı gönderdi.

VURGU

Genel Başkan Erdoğan Ant'ın imzasını taşıyan yazıda gündem sıralandıktan sonra şöyle deniyor:

"Burada iki hususa dikkatinizi çekmenizi istiyorum.

1- Yönetim Kurulumuz 30.4.1994 tarihinde yaptığı olağan toplantıda Federasyon Tüzüğü'nün 58/b maddesi uyarınca Federasyon Genel Kurul tarihinden bir ay öncesine kadar Federasyon hisselerini ödemeyen üye derneklerin Genel Kurul'a katılmalarını mümkün olmayacağını karara bağlamıştır.

2- Federasyon tüzüğüne göre Derneklerin kör-gören sayısı esas alınarak düzenlenecek

delege listesine göre toplanacaktır."

Bu durumda biz de, Türkiye Görmezleri Eğitim ve Himaye Derneği olarak, bazı önemli hususları belirtmek istiyoruz. Ülkemiz görmezler hareketi, Federasyon'un kurulduğu günden bu yana kelime-nin gerçek anlamıyla bir birlik ve bütünlüğe ulaşamadığı, federasyonun olgusunu yaşayamamış, Federasyon, şeklen ve kağıt üstünde bir üst organizasyon olmaktan ileri gidemediği gibi, dernekler arasındaki mücadelelerin kısır ve yıpratıcı yeni bir alanı olmak sonucuna da yol açmıştır.

Yani yasa gücüyle elde edilmeye çalışılan yarar, tersine dönerek ayrılık ve çatışmaları keskinleştirmiştir.

Bunda, Federasyon'un geniş görme-yen çoğunluğunu dışlayan yapı ve eğilimlerinin yanında, federasyonun çizgisine karşı mücadele eden güçlerin yangına-körükle giden davranışlarının da önemli rolü olmuştur.

Sonuçta, özleştirme gereğini duymadan, birbirlerini eleştiri ve suçlamayla dostluk ve kardeşliğin yaratılma şansını öldüren örgüt ve çevreler, hareketin dağınık ve parçalanmış tablosunun asli unsurları olmuştur.

Ashında bu tablo dramatiktir.

Çünkü, federasyon dahil, görme-yenlerin hiçbir örgütü, olağanüstü zorlu ve karmaşık

olan problemlerin çözümünde köklü bir adımı planlayıp hayata geçirebilmiş değildir, ya da sonuçlandırılmamıştır.

Örgütler, belirli alanlarda sınırlı başarıların ötesine gidememiş, güçlü bir kamuoyu desteği ve devlet katında saygınlık için gerekli olan popülariteye ulaşamamış, hatta kendi kadroları arasındaki çatışmalarla kan kaybına uğramak kaderinden yakasını sıyırabilmiştir.

Şimdi bugün, dünden gelen bu olguların etkisiyle olumsuz anların yükünü taşıyan bir atmosfer içinde, birleşme zorlamalarına kalkışmadan, serinkan ve emin adımlar atma göreviyle karşı karşıya olduğumuzu görmemiz

gerekiyor.

Özeleştirme ve diyalog, daha önce Altı Nokta KörlerDerneği'nden gelen eylem birliği önerisine verdiğimiz yanıtta da belirttiğimiz gibi, günün en gösterişsiz fakat en gerçek davranışdır ve örgütler arasında dostane ilişki ortamı için yeni adımlar atılmadan girişilecek her türlü birliklik, "havanda su dövmekten ya da yeni yaralar açmaktan başka bir sonuç veremeyecektir.

Tüm görme-yenler hareketinin deyim yerindeyse tüm tarihi, bu tecrübe ile karakterize edilmiştir. O nedenle, sonucu belli şeyleri yenilemekten kaçınmamız gerekmektedir.

Dostane bir ilişki ortamı yaratmanın ilk şartı da, davranışla güven vermektir. Bu noktada da, her örgütün geçmiş çizgisi dikkate alınır.

Her örgüt, deyimimiz hoşgörülün, "sabitliği" olduğu davranışları terketmesine dair somut belirlere ortaya koymak ve geliştirmek zorundadır.

Bu açıdan biz, Federasyon'un, öncelikle gören görme-yen oranı konusunda gerçekten içtenlikle olduğunu pratikte kanıtlanması gerektiği düşüncesindeyiz.

Tüzüğün demokratikleştirilmesi, görme-yen hareketine etkin bir çehre kazandırılması gibi konuların, ve daha yapılacak nice işle ilgili plan, proje ve adımların hayata geçirilmesinde,

bu yıllardır kanayan yaraların iyileştirilmesinin özel bir önemi olduğunu düşünüyorum.

Bu nedenle, Federasyon Yönetimi'ne herhangi bir düşmanlık duygusundan uzak olarak, Kongre'de bu değişimin gerçekleştirilip gerçekleştirilemeyeceğini bekleyeceğiz.

Ve Türkiye Görmezleri Eğitim ve Himaye Derneği olarak, bütün görme-yen örgütlerinin şunu bilmesini istiyoruz ki, mücadele alanımızdaki her çeşit yükümlülüğümüzü dostluk ve birlikteliğin asgari şartları gerçekleştirilip gerçekleştirilmez yerine getirmeye hazırız ve o asgari şartlar içinde de kendi üzerimize düşeni yapacağız.

Kadıköy Belediyesi Mimarlar Odası Savaşını Oda Kazandı...

PİRAMİT YIKILIYOR...

Danıştay 6'nı Dairesi İstanbul 6'nı İdare Mahkemesi'nin kararını onayladı.

"Kadıköy, Zühtüpaşa Mah. Fenerbahçe koyu, 89 pafta, 427 ada, 6 parsel sayılı yerde bulunan yapı" diye başlayan ve Mimarlar Odası'ndan Kadıköy Belediyesi'ne, İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nden Danıştay Altıncı Dairesi'ne, Devlet Bakamı Eman Şahin'den İstanbul vilayeti ve Kadıköy Kaymakamlığı'na kadar çeşitli kişi ve kurumların karıştığı bir dizi yazışma, tartışma ve duruşmaya neden olan Fenerbahçe Burnundaki Piramit (Piramit) için sonuna Danıştay 6. Dairesi kararı koydu: İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nin 25.10.1993 tarihli ve "Bir yerde kamu düzeni ile ilgili bulunan ruhsat işleminin dayanan ve plan hükümlerine de uygun bulunmayan... İşlem açıkça hukuka aykırı bulunmaktadırlar" gerekçesiyle işlemin iptali doğrultusunda verdiği kararı onayladı.

Davaya konu olan olay, mevcut imar planlarında hem yeşil alan olarak yer alan, hem de kıyı kenar çizgisi ile kıyı arasında kaldığından Kıyı Kanunu uyarınca kamuya tahsis edilen alanlar arasında bulunan taşınmaz üzerinde 19921 yılı sonlarına doğru "Magic Center" isimli bir "kültür ve eğlence merkezi"nin inşaatıyla başlıyor.

Bunun üzerine harekete geçen İstanbul Mimarlar Odası Bölge Temsilciliği, ruhsatsız ve planlara aykırı olduğu gerekçesiyle 27.2.1992 tarihinde Kadıköy Belediyesi'ne gönderdiği bir telgraf/yazı ile, İmar Kanunu'nun 32. maddesi gereğince inşaatın durdurulmasını ve yıkılmasını istiyor.

Kadıköy Belediyesi, bu başvurudaki isteme uygun işlem yapmıyor, ve hatta cevap da vermiyor. Böylece, mimarlar Odası'na göre, 60 gün içinde Belediyece bir cevap da verilmemiş. İdare Yargıtama Usul Kanunu madde 10/2 uyarınca sukutla kurulan bir red işlemi oluyor.

Bu arada Kadıköy Belediyesi, alanın spor, kültürel tesisler alanı olarak mevcut plana işlenmesi ile ilgili bir plan tadilini de Belediye Meclisinin geçirecek inşaatı meşrulaştırmak yönünde bir adım daha atıyor. 4.3.1992

Bu karar üzerine İstanbul Mimarlar Odası, Bayındırlık ve İskan Bakanlığında, Çevre Bakanlığında, İstanbul Valiliği'ne, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na ve Meclis Üyelerine bir yazı göndererek, kendi deyişleriyle, "Yasalara aykırı fiili durum ve karardan dolayı" ilgili ve yetkilileri uyarıyor.

Fakat bu uyarı ve girişimlerden somu bir sonuç çıkmıyor. Bunun üzerine Mimarlar Odası, Müstüm Kaptan isimli Fenerbah-

çe'de ikamet eden bir mimarla birlikte, 15.6.1992 tarihinde İstanbul İdare Mahkemesi'nde, hem yürütmenin durdurulması hem de Kadıköy Belediye Meclisi'nin plan değişikliğine yönelik karar ve eklerinin iptali için dava açıyor.

Mimarlar Odası Vekili Avukat Derviş Parlak, dava dilekçesinde iptal nedenlerini, özetle şöyle açıklıyor:

"Ülkemizde son 50 yılda yaşanan köyden kente göç hareketi, hızlı nüfus artışı ve büyük kentlerdeki yığılma, şehirlerimizi, özellikle İstanbul'u derinden etkilemiştir. Bu etkileme, kentimizi bir yandan doğal çevrenin bozulması yönünden gösterirken, diğer yandan imar hareketleriyle oluşan "insan yapısı çevre"nin de akllara

edilir" hükmünü içermektedir.

Cavali idarece, bu kaçak yapıyı meşrulaştırmak ve şeklenhukuka uygun duruma getirmek için... (Belediye Meclisi'nce)... bir plan değişikliği kabul edilmiştir.

B plan değişikliği kararında, 13.6.1984 onaylı Kıyı Kenar çizgisi dik-kate alınmamış, yasal dolgu planları değil, "Mevcut Dolgu" veri kabul edilmiştir. Oysa Kıyı Yasası'na göre Valilik ve Bayındırlık Bakanlığının onayı alınmadan Kıyı Kenar çizgisi değişikliği mümkün değildir...

Plan değişikliği kararındaki amaç kesinlikle kamu yararı değildir. İşlem bireysel yararlar gözetilerek yapılmıştır... Bir "mezvi

durumluk verecek biçimde bozulmasıyla göstermiştir.

Bu duruma gelmesinde planlama ilkelerine aykırı kaçak yapılaşmanın önemli rolleri olmuştur... Burada, insanlarımızın kamu yararı ile gelişen bireysel yararları yanında, siyasi ve idari otorite boşluğu da etkendir.

Dava konusu olayda da ruhsatsız ve planlara aykırı bir inşaatın Fenerbahçe Koyu gibi İstanbul'un doğal ve kültürel yönünden oldukça önemli bir beldesinde ve üstelik kamusal alanda inşa edilmesine karşın, ilgili ve yetkili yerel yönetimin yasalarla kendisine verilmiş görevleri yapmaması bir yana; bu yasa dışı yapılanmayı teşvik etmesi, desteklemesi söz konusudur.

3194 Sayılı İmar Yasası'nın 32. maddesi ve 42. maddesi çok açıktır. Bunlardan 32. maddesi "ruhsat alınmadan yapıya başlandı... İlgili idarece tesbiti, fenni mesulce tesbiti ve ihbarı veya herhangi bir şekilde bu duruma muttali olması üzerine, belediye ve valiliklerce an andaki inşaat durumu tesbit edilir.

Yapı mühtürlenerek inşaat derhal durdurulur.

Bu tarihten itibaren en çok bir ay içinde yapı sahibi... ruhsat alarak belediyeden ya da valilikten mührün kaldırılmasını ister.

Aksi takdirde ruhsatsız yapılan bina, Belediye Encümeni veya il idare kurulu kararını müteakip, belediye veya valilikçe yıktırılır ve masraflı yapı sahibinden tahsil

edilir" hükmünü içermektedir.

Plan değişikliği kararında, 13.6.1984 onaylı Kıyı Kenar çizgisi dik-kate alınmamış, yasal dolgu planları değil, "Mevcut Dolgu" veri kabul edilmiştir. Oysa Kıyı Yasası'na göre Valilik ve Bayındırlık Bakanlığının onayı alınmadan Kıyı Kenar çizgisi değişikliği mümkün değildir...

Plan değişikliği kararındaki amaç kesinlikle kamu yararı değildir. İşlem bireysel yararlar gözetilerek yapılmıştır... Bir "mezvi

Davacı tarafın değerlendirilmesi bu yönde iken, bu gün Kadıköy Belediye Başkanlığı'nı yürüten ve o tarihlerde başkan yardımcısı olan Selami Öztürk ise konunun ilk tartışılmaya başlandığı günlerde İstanbul Mimarlar Odası Başkanlığı'na yazdığı bir yazıyla uygulamayı şöyle savunuyor:

"... İhale yoluyla yaptırılan inşaatlarımızda imar kanununun 32. maddesi gereğine göre uygulama yapılmayıp sözleşme gereği hususları yerine getirilmemektedir.

Söz konusu inşaat alanında hiçbir şekilde dolgu yapılmamış olup arsanın belediyemize Maliye ve Gümrük Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından tahsis işlemi yapılmıştır.

İnşaat ruhsatsız ve tahriye saygısız bir konusuda olmayıp halka açık gezinti alanları olan, yeşil aynen muhafaza edilen bir yer haline getirilip, insanların ailece vakit geçirebilecekleri kültür ve eğlence merkezi inşaatı yapılmaktadır"

Evet. Tarafların görüş ve değerlendirmeleri, ana hatlarıyla böyle. Şimdi Piramit yıkılmayı beklerken, bu kültür ve eğlence merkezinin varlığından hoşnut görünür yöre halkı yapının kaçak olup olmadığı üzerine yapılan tartışmalara pek önem vermiyor.

Önemli olan dükkanları, sine-ması, eğlence bölümleri, yiyecek, içecek ve oturma yerleriyle kendilerine hizmet eden eğlence ve kültür merkezinin var olması...

İşte Piramit....

Hıncal Uluç, konuyla ilgili bir yazısında "Fenerbahçe Burnu, bir keşane, bir pislik yuvasıydı... Cengiz Özalpın buraya el attı... Piramit diye de iş merkezi yapıldı... Kadıköy yakasında, Piramit benzeri inşaat yok mu deniz kenarında... Niye onlar yıkılmaz yıkılmaz peki...?" diyordu... Bakalım ne olacak?

YA DINDAR YAŞAYIN YA DA DİNE DOKUNMAYIN

- Din insan üstü, canlı veya cansız bütün mahlukatın Yaraticısıyla münasebetlerini düzenleyen bir kurumdur. Onun içerisindeki bütün kurumlar yalnızca ihtiyaç duyulan alanlarda çalışmaya başlar.
- Vazifesini icra ettikten sonra herhangi bir sebeple, hiçbir kurum tarafından, hiçbir maksatla kullanılmazlar. Eğer böyle birşey vaki olursa, buna istismar denir. Aynı zamanda bu bir suçtur.

Muhammed ÇELENK

Diyeceksiniz ki "bu ne anlama geliyor?" Efendim Sakatlar Haftası münasebetiyle Altı Nokta Körler Derneği ve bazı iştirakçi derneklerce Ankara Sakarya Caddesi'nde bir program tertip edildi. Programın can alıcı olan bir bölümü vardı: Yenir yutulur gibi değil. Özürsüzün giyabi cenaze namazı. Tabut içerisinde yatırılan bir şahıs bir grup tarafından kalabalığın önüne getirildi. Kuvvetle muhtemel abdestsiz olan birisi imam geçerek, namaz gereği tekbir yerine şöyle dedi: "Arkadaşlar, arkadaşlarımızın günahının affı için dua edelim" der demez, tabut içerisinde yatan şahıs namazdan hoşlanmadığını da ifade edercesine, "Hayır! tüm haklarımızı ve özgürlüklerimizi almadan ölmek istemiyoruz!" dedi.

Belli ki bu bölümün programa alınmasını sağlayanların din bilgi-

leri hiç yok. Zira ölmüş bir kimsenin cenaze namazı kılınmaz. Bu iyimser yaklaşımla elde edilen bir hükümdür.

Madalyonun birde diğer yüzü vardı; Bu olayı tertip edenler din veya ona ait kurumlar hakkında herhangi bir bilgisi olmadıkları gibi iyi niyet beslemeyen, işine geldiği zaman dinden yararlanmak, hoşuna gitmediği zamanda din ve dini gelişmelere karşı çıkmak tavırında olan kişilerdir. Eğer Sakarya Caddesi'nde özürsüzün cenaze namazı bilgisizlikten ve gafletten doğan bir eylem tipiye düzenleyicilerin cehaletleri mi giderici çalışmalar tavsiye olunur.

Şayet hayatınızın hiçbir döneminde dinle barışık yaşamadan, basit çıkarlarımız için dini kullanmayı hesap etmişseniz Allah'a ve insanlığın vijdanına şikayet ediyorum. Zaten

dindarların, dini dünyevi menfaatleri için araç olarak kullanmaları mümkün değildir. Çünkü din bir feragat, fedakarlık, sabır ve sadakat kurumudur. Onun uhrevi nimetlerinin lezzetini tadın kişi, basit dünyevi amaçları için, yaşadığı güzellikleri feda etmez. Anlaşılan odur ki, herşeyi maddede arayan, sırf dini değil, kendi yakınlarından başlayarak herkesi ve herşeyi nefsanî istek ve arzularından başlayarak herkesi ve herşeyi nefsanî istek ve arzularının gerçekleştirilmesi için kullanabilir. Gafletinizi bu mantık üzere değerlendirin, bedeni özürünüzü bende paylaşın, özürünüzü ilgili tabiki özürünüzü şiddetle kınyorum.

Altı Nokta Körler Derneği ve onun gibi düşünelere ithaf olunur.

VURGU

İmtiyaz Sahibi
Birsen ERMİŞ

Genel Yayın Yönetmeni
Enver KORKMAZ

Yazı İşleri Müdürü
Ahmet CANTÜRK

Yönetim Yeri:
Osmanağa Mah. Kırtasiyeciler
Sokak Çandarlıoğlu Apt. No:32
Kat:2 Daire:3
Kadıköy-İSTANBUL
Tel: 337 26 73 - 345 67 03 - 345 96 61
Fax: 348 4388

Çanakkale Bürosu:
Selahi Aksoy Psj. No:76
Tel: 21 461
Ankara Bürosu:
Çankırı Cad. Orta Sokak Balıkcıoğlu
İşhanı Kat: 4 No:9 Altındağ
Tel: 312 73 16 - 311 71 20

Ofset hazırlık ve baskı:
ÖZ OFSET Tesisleri
Tel: 522 78 11
528 55 15
Cağaloğlu
İSTANBUL

Körler Federasyonunun Rusya gezisinden ...

Dikkat Çekici Notlar

EKONOMİ'den Notlar...

Rusya Federasyonu Körler Birliği'nin daveti üzerinde Ülkemiz Körler Federasyonunun Temsilen Genel Başkan Erdoğan Arıt başkanlığında 17.4.1994 ile 24.4.1994 tarihinde bu Ülkeyi ziyaret eden heyetin gezi izlenimleri bir rapor halinde Federasyon üyesi derneklere iletildi

Rapora Göre - Moskova'da 600 kişinin iki vardiyalı çalıştığı bir fabrikada 350 görme özürlü işçi bulunuyor. 1948 yılında kurulan fabrikada 33 parça mal üretiliyor: bisiklet parçaları, sprey pompaları, çamaşır mandalları. 3 katlı bir binadan teşekkül eden fabrika içinde kütüphane, müzik, jimnastik ve toplantı salonu yer alıyor. İşletmenin müdürü de

67 yaşında bir görme özürlü. Heyetin inceleme-de bulunduğu bir diğer kuruluş, LOGOS adlı Basın Yayın Merkezi. Dört bölümden oluşan Merkez'in en önemli departmanı konuşan kitap kayıt merkezi. Bu merkezde yılda 2.5 milyon saatlik kitap kaydı yapılıyor. (Bir başka açıdan, buna göre, Rusya'da her yıl 60'lık kasetlerden 2.5 milyon basılıyor oluyor. Bu oran bizdeki gibi

-FİYATI EN ÇOK ARTAN ORAN:SOĞAN....

Türk sofrasının vazgeçilmez yiyeceği soğan son bir yıl içinde % 613.3 oranında artış gösterdi. Soğanın bu günlerde piyasada değeri 25 bin TL dolaylarında. Devlet istatistik verilerine göre, son bir yıllık dönemde fiyatı en az artan ürün yumurta. - **BURSA'DA 600 KÜÇÜK TEKSİL İŞLETMESİ KAPANDI....** Vadeli alımlarda aylık faizlerin yükselmesi, pamuk ipliğinin fiyatının yükselmesi ve büyük firmaların taleplerini kesmeleri üzerine tekstil sektörü kalbinin attığı Bursa'da 600 dokuma tezgahı kapandı. Ortalama 5 kişinin çalıştığı dokuma tezgahlarının kapanması yaklaşık 2000 kişinin işsiz kalmasına yol açtı. Büyük tekstil firmaları yetkilileri "Kriz devam ederse, sıra bize de gelecektir" diyor...

-İNŞAAT SEKTÖRÜ SEÇİM SONRASI BUNALIMDA

Yerel seçimler öncesi, patlama yapan inşaat sektöründe, seçimlerden sonra düşen satışlar nedeniyle adeta şok yaşıyor.

Yaşanan ekonomik krizle konut yapımında düşüşler gözlenirken, pek çok inşaatçı yarım bırakıyor. İnşaat malzemesi satan işletmeler alım satımın durma noktasında olduğunu belirterek, "Siftahsız kepenk kapatıyoruz. Mal almı çok az olduğu gibi, çek ve senette de geri dönmeler arttı. İnsanlar inşaatçı harca-cayacakları parayı, bankaya ya da dövizle yatırıyorlar. İş hacmimiz % 75 düştü" diyorlar. Bilindiği gibi seçimler öncesinde, seçim yatırımı olarak büyük destek gören kaçak konutlar sektöre geçici bir hareketlik ve canlılık kazandırmıştı.

- ÜÇ AYLIK VERGİ GELİRİ: 83 TRİLYON 774 MİLYAR....

Vergi gelirler tahsilatı, yılın ilk üç ayında 83 trilyon 774 milyar liraya ulaştı. Üç aylık KDV tahsilatı da 30 trilyona vardı. Tahsil edilen 83 trilyonluk verginin servetten alınan yalnızca 1 trilyon 628 milyar lira oldu. Toplam verginin 35 trilyon 38 milyar liralık bölümü ise gelir vergisi kaleminden elde edildi. Böylece gelir vergisinin toplam vergi içerisindeki payı % 42 dolayında gerçekleşmiş oluyor.

-ÖZELLEŞTİRME YETKİ YASASI MECLİS'ten Geçti....

Hükümete 3 ay süreyle özelleştirme konusunda Kanun Hükümünde Kararname çıkarma yetkisi veren Yasa Tasarısı, TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi. Yasaya göre, KİT'ler, bunlara ait müessese, bağlı ortaklık ve işletme birimleri ile varlıklarının ve iştiraklerindeki kamu paylarının sermayesinin tamamı veya yarısından fazlasını devlete veya diğer kamu tüzel kişilerine ait kuruluşlardaki payların özelleştirilmesi konusunda Bakanlar Kurulu yetkili olacak. Bakanlar Kurulu, ayrıca Genel ve Katma Bütçeli idarelerin, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin, özelleştirme kapsamına alınması mümkün olan diğer kurum, kuruluş ve teşebbüsler ile diğer kamu tüzel kişilerinin hazineye ait kamu paylarının özelleştirilmesini yapabilecek. - **KAYIT DIŞI EKONOMİ 1 KATRİLYONU AŞIYOR** Kayıt dışı ekonominin 1 katrilyonu aştığı tahmin ediliyor. Ayrıca, kayıt dışı ekonominin vergilendirilmeyişinden dolayı halen devletin, bugün aldığından daha fazla bir vergi kaybının olduğu belirtiliyor.

Sana-yi ve Tica- r e t Bakan- ı nı n Ta- h i r Köse, kayı t d i ş i e k o - n o m i - n i n v e r g i - l e n d i r i l m e - s i a m a c ı y l a ç a l ı ş m a l a r ı n s ü r d ü r ü l - d ü ğ ü n ü , b u a m a ç l a s i v i l t o p l u m ö r - g ü t l e r i n d e n g ö r ü ş a l m a d ı k l a r ı n ı s ö y l e r k e n , k a y ı t d ı ş ı e k o n o m i n i n v e r g i l e n d i r i l m e s i k a p s a m ı n d a , g a y r i m e n k u l r a n t l a r ı n ı n , b e l g e s i z v e t a k - s i t l i s a t ı ş l a r ı n v e r g i l e n d i r i l m e s i y e , b o n o v e ç e k l e r i n k o n t r o l a l t ı n a a l ı n - m a s ı n ı n d ü ş ü n ü l d ü ğ ü b e l ı t i r i l y o r . K a y ı t d ı ş ı e k o n o m i n i n d e v a s a b o - y u t l a r d a b i r a l a n d a a l t ı n d ö v i z p i - y a s a s ı . M e r k e z B a n k a s ı , 1 9 9 3 y ı l ı n d a 1 1 m ı l y a r 6 0 0 t o n a l t ı n i t h a l e d e r - k e n , g e t i r i l e n a l t ı n d a n t ü r k L i r a s ı o l a r a k d a h i v e r g i a l ı n m a d ı .

Fiyatı en çok artan ürün soğan

Devamı 7'de

TGRT'de TELE-KONFERANS...

TGRT Radyosunun, Tele-Konferans programı 11 Mayıs Çarşamba günü özürlüler ve problemlerine ayırdı. Vurgu gazetesi Yazı İşleri Müdürü Ahmet Cantürk'ünde stüdyo konluğu olarak katıldığı programı yayınlıyor.

Harun Yöndem Efendim şimdi, özürlülerin problemleri deyin- ce bunu genel olarak siz- zin aktarmanızı istiyorum.

A.Cantürk-Özürlülerin problemleri deyin- ce bunu iki ana başlık altında açıklamak istiyorum.

Birincisi, önyargılı olarak özürlüye yaklaşım: İkincisi ise, devletin özürlüye ne yapabilir? tarzında yorumla- yışıdır. Yani ne yapamaz şekilde ne yapabilir diye sorgulayarak olaya yaklaşmasıdır.

H.Yöndem-Aslında çok isabetli iki yaklaşım: Birincisi, pek tabii ki toplum içinde birarada yaşıyoruz. Toplumun özürlü vatandaşları kendinden birisi olarak kabul etmesi, benimsenmesi, farklı görmemesi gerek, diyorsunuz. Sonra da özellikle 'ne yapabilirim' değil de 'ne yapmam' diye yaklaşması lazım. O zaman da pek tabii ki zorlanıyor kamu bu konuda, diyorsunuz.

Türkiye'de şu anda bildiğim kadarıyla 7 milyon civarında özürlü vatandaşımız var, ve bunların büyük bir bölümü işsiz. Doğru mu efendim?

A.Cantürk-Sayın Yöndem aslında bu konuda Türkiye'de oldukça spekülasyonla değerlendirme var. Aslında ciddi eksikliklerimizin sağ- lıkla ilgili temin edememek yatıyor. Şimdi dünyada standart değerlendirmeyle deniyor ki dünya

nüfusunun % 10'u özürlü. Oranlamaya göre de Türkiye'de 60 ile 65 milyon arasında insanın yaşadığı kabul edilirse, bunların % 10'unu özürlü grubun teşkil ettiği düşünülür. Fakat bu çok yetersiz bir değerlendirmedir. Bugüne kadar nüfus sayımlarında özürlülerin istihdamlarından tutun, nüfus sayımı cetveline herhangi bir sorunun bulunmayışı ve sonuç olarak, bugün tıpkı nüfus içerisinde % 10'un özürlü olduğu kabul edildiği gibi, aynı biçimde el yordamıyla bu % 10'luk özürlü grubuna acaba ne kadar hangi sektörde hizmet üretilebilir tarzında kaba bir yaklaşım var.

Fakat ben şöyle toparlamak istiyorum: % 10'luk baremin dünyanın her yerinde aynı olması mümkün olmadığı gibi, Türkiye'de bu oranın % 10'a göre ne kadarlık bir sapma gösterdiğini ancak nüfus sayımları sonucu anlamama izin veriyorduk. Ben özürlü nüfusun 8 milyon olduğuna inanmıyorum.

Bu arada telefonla program katılan H.S: Ülkede özürlülerin ihtiyacı olan araç gerecin bulunmadığını, ithal edilen araç gerecin dövizle alınması nedeniyle temininin güç ve pahalı olduğunu, kabartma yazılı kitap bulunmadığını belirterek Hukuk Fakültesinde okuduğunu ve toplu- mun özürlüye yaklaşımından memnun olduğunu

şunu söyledi. Harun Yöndem Tekrar sordu: "Ahmet bey, şimdi Handan hanımın söylediklerinin içinde sizin desöyleyecekleriniz vardır.

A.Cantürk-"Tabii, Türkiye'de özürlülere dönük çalışma yürüten herhangi bir kamu ve özel sektörü araç üretmiyor. Bu konuda Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ve sadece Devlet okullarının ihtiyaçlarını karşılayacak özel eğitim araçlarının dışında başka bir üretim yok. Örneğin, en basit so- kakta yürümenize yardımcı olacak olan bir beyaz bastonun imalatı bir takım insanların vj- danına vur 'duygusalıklarına terkedilmiş. Bu insanların eğer ekonomi- k açıdan durumları iyiye, herhangi bir karışık beklemeden bunu üretmeleri mümkün ama ekonomik sıkıntının özellikle bu günlerde gündemde oluşunun ardından bu tür problemlerin de şiddetle artacağı gözlenmektedir. Biz dernek olarak şu politikayı savunuyoruz, bu konuda da girişimlerimiz var, yani devlet bürokrasisinden geçire- bilirsek bunu. Özellikle dövizle ilgili olarak ithal edilen özürlülere ait araçların hiç olmazsa ülkeye getirecek olanu körülüşler tarafından getirilmesine engel olan gümrük vergisi ve benzeri vergilerin kaldırılmasını düşünmekteyiz. Örneğin biz dernek olarak bu konuda gerçek- ten ciddi hizmetler sunmak istiyoruz. Fakat hem ekonomik kaynaklarımızın kısıtlı nede- niyle yurt içerisinde bunların üretimini gerçekleştirememekteyiz, hem de hazır olanların da dışardan getirilerek pazarlanmasına yüksek gümrük vergileri engel olmaktadır. İnsanın temel ihtiyaç araçları olan bir şeyin ben gümrük vergisine tabi tutulma-

sını pek anlayamıyorum da, desteklemiyorum da. Şuna da kısaca gir- mekteyiz: Türkiye'de kabartma yani braille alfabesiyle yazılmış kipların azlığı olayı doğrudur, bunların son zamanlarda daha da azaldığı da doğrudur. Ancak çok pahalı bir teknik oluşu, ve finans- sözü olan devletin de sadece kendi ihtiyaçları dışında kitap üretmeyişi bu konudaki en ciddi problemi teşkil etmektedir. Bu nedenle biz, Türkiye Görmeleri Eğitim ve Himaye Derneği olarak özellikle okul sonrası döneme ve yüksek okul öğrencilerine hitap edecek bir Sesli Kütüphane çalışmasını 1988-89 yıllarından itibaren sürdürmekteyiz. Bu kitaplar- dan ödünç alma satın alma ve benzeri yollarla yararlanma imkanı var. Değerli Handan arkadaşım da Hukuk Fakültesinde okuyan arkadaşlarımızın çokluğu nede- niyle bu alanda olabildiğince bol kitaplara sahip olduğumuzu bildir- mekteyiz."

H.Yöndem-"Bu arada hatta yeni bir görme özürlü arkadaşımız var. Sizinle de aynı dernekte çalışıyor. Ben sö- zü kendisine vermek istiyorum."

M.Celenk-Şimdi malesef, birçok sahada olduğu gibi devletin özürlülere verdiği hizmetler konusunda da büyük çöküşler ve eksiklikler var. Bu evvel Mayıs ayının ikinci haftasında bizzat bilfiil devletin öncülüğü ile Sakatlar Haftası olarak kutluyoruz. Fakat 91'de bir Meclis çıkar- ması yaptık. Bütün si- yasi parti temsilcileriyle görüştük. Bir kanun de- ğişikliği belgesi sun- duk. Türkiye Görmeleri Eğitim ve Himaye Derneği'nde içindeydi bu organizasyonun. An- cak hakikaten Mec- lis'lere kadar gidip bir-

şeyleri hissettirmekte kanun tasarıları sekkinde birtakım düzenleme- ler götürmek, oradaki Meclis'i rahatsız etmiş olmalı ki geçtiğimiz yıllardan itibaren Cum- hurbaşkanlığı genelge- siyle Sakatlar Haftası'nı da elimizden aldılar. Devletin birçok alanda vermiş olduğu hizmetin yanında özürlülere de vermiş olduğu hizmet ve ilginin de azaldığını büyük bir üzüntüyle ifade etmek istiyorum."

H.Yöndem-"Yani Sakatlar Haftası kaldırıldı mı?" M.Celenk-"Yani resmen kaldırıldı ancak zaten devletin burada herhangi bir kutlaması veya hizmetleriyle ilgili harekete geçirdiği bir takım kurumları olma- dığı gibi, biz kutluyo- rduk zaten."

A.Cantürk-"Ben şöyle bir ilavede bulun- mak istiyorum. Aslında Sakatlar Haftası Türki- ye'de çok ilginç bir se- kil kazanmış son za- manlarda. Adeta sakat- lık bir ödülmüş gibi Sa- katlar Haftası kutlama- larına sahne oluyordu. Yani devlet bir yıl bo- yunca herhangi bir sek- töre ciddi bir çalışma yapmıyordu, oturuyor- du ve Sakatlar Haftası geliyordu mayıs ikin- ci haftasında. O Sa- katlar Haftasında bir yıl süreyle yatmış olanın, konulara uzak kalmış olanın günahını çıkar- tıracasına çıkıp meydan- larla nutuk atıyordu. Şimdi bu nutuktan yok- su kaldık bu sene. As- lında geçmiş yıllara gö- re sadece farkeden şey bu oldu."

M.Celenk-"Yoksa geçtiğimiz yıllar gibi, biz özürlü teşkilatları olarak herkes kendi çapında Sakatlar Haftası içinde meseleyi kamu- oyunun önüne getirme noktasında ciddi faali- yetleri devam ediyor. Ahmet Bey'in söylediği gibi sadece hiçbir des- tek üretmiş olmamanın

ezikliğini atmak üzere düzenlenmiş renkli nu- tuklar ve kabuller, resepsiyonlar kaldırıldı diyebiliriz. Ama bu bi- zim gönlümüzde hala devam ediyor."

H.Yöndem-"bu meseleler ülkenin günde- minde zaten hiçbir za- man kalmayacak konu- lar. Yani her zaman yak- mı ilgi çevremizde, içi- çek yaşıyoruz. Aynı to- plumda hatta aynı ailede- yiz."

H.Yöndem-"Gülçin Hanım'ın hatta oldu- ğu söylüyor arkadaşla- rımız. Evet Sakatlar Derneği Kadıköy Şube- si Organizasyon Baş- kanlığı'nı yürüten ve Türkiye Sakatlar Derneği üyesi olan ortope- dik özürlü bir vatandaş- ımız sayın Gülçin Er- diş. Buyurun Sayın Er- diş."

Gülçin Erdiş-"Sam- rım en büyük sorunları- mızın başında, Türkiye Sakatlar Derneği'nin üyesi olarak ve bütün ortopedik özürlülerin ortak problemi olarak çelişkili sağlık raporları oluşturmakta. İşe gir- mekte için, vergi muafi- yeti, erken emeklilik, askerlik ve ehliyet al- mak için özürlülerden istenen sağlık raporları birbirleriyle çelişkili olu- yor. % 70'in üzerinde özürlülerin işe alınma- sı çok yanlış. Böyle başka en büyük sorunu- muz, iş olayı. Maalesef biliyorsunuz 1475 sayılı iş ka-

POLİTİKA'DAN BİRKAÇ SATIR...

■ **Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in 12 saatlik Mısır maratonu, gerek, Başbakan, Genelkurmay Başkanı ve Bakanların kendisini uğurlumaya gelmeişi, gerekse Demirel'in Mısır hükümetini takdir ederek yakın çevresine, "Mısırlı enfasyon % 7 bu, büyük başarıdır." deyişile kamuoyunda dik- kat çekti...**

■ **Çiller ile Demirel arasında Çiller yönünden dolaylı, Demirel yönünden ise direkt estirilen sert rüzgarlar, Mayıs ayında en çok konuşulan politika konusu oldu.**

Çiller'in kendi Başbakanlığı önce- sindeki dönemi bu- günkü sıkıntılıların kaynağı olarak ni- telen konuşmalarına, sonunda Demirel sert tepki gösterdi.

Çiller'in "bugünün kusurunu düne yük- lediğini" söyleyen Demirel, "Bu du- rumda nefis müdafa- sı yapmam. Mezar taşını değil ki. Be- nim hükümetimde 18 ay görev yaptınız. Memnun değil- diniz de niye istifaya etmediniz? 16 Ocak 1994'de Dolan 16 binden 20 bine çık- masının izahını, 1993'le 92, hatta 91'le yapamazsınız. 5 Nisan'da 23 bin li- ra olan dolar, 8 Ni- san'da niye 35 bine çıkar? Bu hükümeti kurduğunuzun er- tesi günün ve tedbirleri almadınız?" şeklinde konuştu.

Çiller ise, Demirel'in basın toplantı- sında söylediklerini hatırlatan gazetecile- re, "Devletin tepe- sinde dargınlık ol- maz. Biz gayet iyi diyalog içindeyiz"

yanıtını verdi.

SUNDAY Tİ- MES'e göre Çiller Türkiye'nin Demir Leydisi İngiltere'nin ön- de gelen pazar gazete- si Sunday Times, Başbakan Çiller için "Türkiye'nin Demir Leydi'si" manşetini kullanarak, "Tanuş Çiller, Thatcher'in kalbında bir lider: Keskin, hırslı, alim- li, sert. Siyasi politi- kalari açısından ol- masa bile birçok ki- şisel özellikleri ile Tansu Çiller bir Müslüman Margare- tThatcher" diye yazdı.

GENELKUR- MAY BAŞKANI DOĞAN GÜREŞ, PKK İÇİN KESİN KONUŞTU: Teslim olmazlar- sa, birkaç ay içinde tamamen yok ola- caktı. Devlet bugü- ne kadar elindeki bazı imkanları kul- lanmadı. Bunları da kullandığımız za- man 4 ayda işleri bi- ter...

Çiller'in kendi Başbakanlığı önce- sindeki dönemi bu- günkü sıkıntılıların kaynağı olarak ni- telen konuşmalarına, sonunda Demirel sert tepki gösterdi.

Çiller'in "bugünün kusurunu düne yük- lediğini" söyleyen Demirel, "Bu du- rumda nefis müdafa- sı yapmam. Mezar taşını değil ki. Be- nim hükümetimde 18 ay görev yaptınız. Memnun değil- diniz de niye istifaya etmediniz? 16 Ocak 1994'de Dolan 16 binden 20 bine çık- masının izahını, 1993'le 92, hatta 91'le yapamazsınız. 5 Nisan'da 23 bin li- ra olan dolar, 8 Ni- san'da niye 35 bine çıkar? Bu hükümeti kurduğunuzun er- tesi günün ve tedbirleri almadınız?" şeklinde konuştu.

Çiller ise, Demirel'in basın toplantı- sında söylediklerini hatırlatan gazetecile- re, "Devletin tepe- sinde dargınlık ol- maz. Biz gayet iyi diyalog içindeyiz"

BUNLARI
- Japon mutfağında çok fazla kullanılan Soyunan prostat ve göğüs kanserlerini önlediğini,
- Limonun yemek borusundaki kanser tehlikesini azalttığını,
- Havuç, karnabahar, soğan ve pancarın bağırsak ve rahim kanserine engel olduğunu....
BİLİYOR MUYDUNUZ?

Devamı 7'de

Görmezliğin Tanımı

Çeviren: A.Sevgi ERSOY

Kenneth JERNIGAN

Görmezliğin sorunları ya da görmez insanların potansiyelleri konusunda bilgi bir şekilde konuşmadan önce görmezliğin uygun bir tanımını edinmeliyiz. Pek çoğumuz genellikle benimsenmiş olan tanımlamayı biliriz. Düzeltmiş bir gözde 20/200'den fazla olmayan ya da 20 dereceden fazla bir açıya dayanmayan bir alandaki görsel genişlik. Ama gerçekte bu ikna edici bir açıklama değildir. Bu daha çok tıbbi ya da fiziksel değil de fonksiyonel olarak tanımlanması gereken bir şeyi tıbbi ve ölçülebilir terimlerle tanımlar.

Tıbbi terminolojiyi bir an için bir yana bırakarak körlük nedir? Bir keresinde bu soruyu bir grup lise öğrencisine sormuştum ve içlerinden biri çok açık bir tanımlama yaptığına inanarak şöyle yanıtlamıştı: Bir insan eğer göremiyorsa kördür. Günlük yaşamda öğretilen bu tanımlama gerçekten kastedip kastedmediğini sordum. Oyle görmeyen birini eğer bir baston, bir köpek ya da diğer hareket yardımcıları kullanmazsa, yalnızca görüş acısına bağlı kalırsa bir şeylere çarpabilecek, doğrudan telefon direğine ya da yangın musluğuna doğru yürüyecek birini -görmez olarak kabul edemeyeceğini sordum. Kısa bir kararsızlıktan dolayı böyle birini görmez olarak kabul edebileceğini söyledi. Onunla aynı fikirdeyim ve daha açık bir noktaya -körlüğün sözlük açıklamalarının göremek olduğunu vardık. Daha sonra bu öğrenciye her iki gözünün de normal (20/20) görüş açısına sahip, ama gözlerini tam olarak açık tutamayacak kadar ışığa hassas birini anlattım. En küçük bir ışık dayanılmaz bir acı verdiği için gözlerini açabilmesi için tek yol parmaklarını kullanması idi. Yine de bu kişi bunu yaparken duyduğu dayanılmaz ağrıya karşın göz kontrol kartlarını hiçbir zorlukla karşılamadan okuyabiliyordu. Okudukları onun "normal

görüş"e sahip olduğunu gösteriyordu. Bu şahıs yardım için yerel devlet şubelere başvurdu ve optamolojistler tarafından iyice test edildi. Öğrenciye sorduğum soruydu: "Eğer bir optamolojist olsaydın yardımcı kabul eder miydin?" Yanıtı "Evet" idi.

Ona, "Hatırla" dedim; "Gerçekten görmez olmayan birine yardım etmeni yasaklayan bir yasa varsa hale yardımcı olmayı düşünür müydün?" Öğrenci, yardım etmeyi düşünmediğini söyledi. Yine onunla aynı fikirdeyim, ama bu çıkarsamadan ayrı olarak söylediği şeyin şu olduğunu belirttim; "Mükemmel görüş"e sahip birini için de fiziksel, sözlüksel anlam "kör" olacaktır.

Daha sonra bu öğrenciye son bur soru sordum: Eğer gören biri, hiçbir şey göremeyeceği kadar karanlık bir yere konursa tam olarak görmeyen bir insan gibi düşünülebilir. Biraz kararsızlık ve fikir tartmadan sonra öğrenci "hayır" dedi. Üçüncü kez onunla aynı fikirdeyim. Böylece, ne bulduğumuz kontrol etmesini istedim;

1- Kör olmak, göremek demek değildir. (Burada yine duygusal ya da tanımsal terimlerle değil, sözcüğün en düz sözlük anlamıyla konuştuğumu söylemeliyim)

2- Bir kimse için "mükemmel görüş"e sahip olarak ve yine de fiziksel ve sözlük anlamı kör olmak mümkündür.

3- Bir kimse için pek iyi göremek, ama hala gören bir insan sayılmak mümkündür.

Oyleyse bu zıtlıkların ışığında körlüğün tanımı nedir? Benim düşünceme göre şöyledir: Görmeyen, eğer bir dereceye kadar normal bir görüşe sahip olsaydı görebileceği şeyleri yerine getirmek için alternatif teknikler üretmek durumunda kalmayacak olmalıdır. Kör ya da görmeyen kimse eğer etkin biçimde fonksiyon göstermek istiyorsa günlük yaşantısının akışını tümüyle değiştirecek pek

çok alternatif teknikler üretmek zorunda olacaktır. Şuna dikkat edilmelidir ki benzer sözcüğü aşağılık kompleksini çağrıştırdığı için alternatif diyorum; taklit şeyler değil; zaten görmeyen kimse tarafından kullanılan alternatif tekniklerin görsel tekniklerin altında kalmasına gerek yoktur. Aslında kimi yöntemler mükemmeldir. Görmezliğin, yukarıda verilen ve genellikle kabul edilen yasal tanımını (ki bu, düzeltmelerle 20/200'den az görüş açısı ya da 20 dereceden az görüş alanıdır.) Kabul etmek tek bir tıbbi ölçüm yönteminin ve tanımlamadakinden daha iyi bir görüşü olan kimsenin günlük yaşamında sağladığı değişimler gibi bu kadar çok (birkaç alternatif teknik üretmek zorunda da olsa) tekniğe ihtiyaç duymak zorunda olmadığını kabul etmektir. Öte yandan yasal tanımlamada belirlenenden daha az görüşe sahip olan herhangi birisi genellikle (genellikle sözcüğünü her zaman olmayan durumlar için kullanıyorum) günlük yaşantısının gereklerini olduğunca yerine getirmek üzere pek çok alternatif teknikler tasarlamak gereğini duyacaktır.

Bu standardı yukarıda tartışılmış üç duruma uygulamak ilginç olabilir;

İlk olarak; ışık algılayıcı olan, ama çok az gören ya da hiçbir şey görmeyen birini neyi olabilir? En azından bir durumda gören biri gibi hareket edebilir. Eğer yatmadan önce evindeki ışıkların kapalı olup olmadığını bilmek isterse yalnız evde dolaşabilir ve görebilir. Eğer ışığa duyarlılığı yoksa alternatif bir teknik kullanması gerekir. Ampule dokunmak, düğmenin durumuna göre hareket etmek kendisine bilgi verebilecek gören birinin olması ya da başka bir yöntem üretmek. Ancak, bu kişi hala kör bir insan olarak düşünülür. Tüm günlük yaşantısının küçük bir parçası olarak kullandığı bu görsel teknik bütün ola-

yan önemsiz bir bölümüdür. Günlük yaşamının yöntemleri temelden değişir. Eğer normal görüşe gösterebileceği şeyleri yapmak üzere alternatif teknikler kullanır.

Şimdi de normal görüş açısı olan ama ışığa karşı duyarlı olduğundan gözlerini açık tutmayan kimseyi inceleyelim. O da normal görüşü olsaydı gözleriyle yapabileceği şeyleri yapmak için alternatif teknikler üretmek zorundadır. O da 'kör' bir insan olarak incelenecektir.

Son olarak, hiç ışığı olmayan, karanlık bir yere konmuş bir insan nedir? Hiçbir şey görmese de hala gören bir insan olarak düşünülür. Benzer bir durumda gören herhangi birinin kullanacağı teknikleri kullanır. Bu tür durumlarda kullanılacak hiçbir görsel teknik yoktur. Aslında, eğer görmez bir insan kendini bu tür bir durumda bulursa rahatça kullanabileceği pek çok tekniğe sahiptir.

Yineliyorum, benim fikrimce körlük en iyi fiziksel ya da tıbbi olarak değil, fonksiyonel ve sosyal olarak tanımlanabilir. Görmez olarak doğan biri için de yetiştirilmeden önce öğrenilmesi gereken alternatif teknikler aynıdır. Bunlar tümüyle ya da yaklaşık olarak görmez olan ya da genellikle benimsenen yasal tanımlamanın terimleriyle "görme özürlü" olan kimseler için birbirlerine çok benzerdir. Diğer bir deyişle, tümüyle göremeyenler çocukluktan beri görmez olanlar ve yetiştirilmeden önce evindeki ışıkların kapalı olup olmadığını bilmek isterse yalnız evde dolaşabilir ve görebilir. Eğer ışığa duyarlılığı yoksa alternatif bir teknik kullanması gerekir. Ampule dokunmak, düğmenin durumuna göre hareket etmek kendisine bilgi verebilecek gören birinin olması ya da başka bir yöntem üretmek. Ancak, bu kişi hala kör bir insan olarak düşünülür. Tüm günlük yaşantısının küçük bir parçası olarak kullandığı bu görsel teknik bütün ola-

Amerikan Ulusal Görmezler Federasyonu'nda yayımlandı...

Erzurum, Doğu Anadolu Bölgesi'nin ikinci büyük kentidir. Fotoğrafta Erzurum'a genel bir bakış görülüyor. Ön plandaki ilhanlılar tarafından yaptırılan Yakutiye Medresesi izlenmekte.

ERZURUM EN KIRLI KENT

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yapılan ölçümlerde Türkiye'deki en kirli kentin Erzurum olduğu belirlendi.

Geçtiğimiz yılın Ekim ayında

havadaki 194 mikrogram/metreküp kükürt dioksit, 161 mikrogram/metreküp duman kirleticisi tesbit edilen Erzurum diğer illere göre en kirli kent.

Erzurum'daki bu oranlara karşın, aynı ay içinde kükürtdioksit

miktarı Adıyaman'da 164, Kütahya'da 151, Kahramanmaraş'ta 136 mikrogram/metreküp olarak belirlendi.

Kükürtdioksit oranı az olan illerde, 77 mikrogram/metreküp Gaziantep, 81 mikrogram/metreküp Rize.

Düzenli bir egzersiz programı görme özürlüleri için en geçerli yol.

JİMNASTİĞİN TEMEL KURALLARI

Sağlıklı olmak, fazla kilolardan kurtulmak ve bedeninizi yaza hazırlamak için Jimnastik en ideal sporlardan biri. Aslında jimnastik her zaman yapılması, deyim yerindeyse günlük alışkanlık haline getirilmesi gerekiyor. Bilhassa, görmezliğin, bedenini eylemini sınırlayan ve sonuç olarak doğan hareketsizlikle hantallık ve tembelleği yaratan etkisine karşı jimnastik, her mekanda ve şartta gerçekleştirilebilecek kolay bir spor. Ancak, eğer jimnastik çalışmasını bir program dahilinde ciddiyetle yapmaya karar verdiyseniz, uyanmanız gereken bazı kurallara var: Kolaylık, sizi, sağlığınıza riske sokacak bir davranışa götürmemeli.

Birincisi: Eğer, sürekli ağırlarınız varsa, aşırı kilo veya sigara tiryakiliği söz konusuysa, ağır bir rahatsızlık ya da hastalıktan yeni kalkmışsa ya da hamilelikte yeni çıkmışsa, nihayet yaş 40'ı geçtiyse bir doktora görünerek kontrolden geçmekte büyük yarar var.

İkincisi, sağlığınızın bir güvenlik sigortası olarak ısınma hareketleriyle kaslarınızı daha esnek bir hale getirerek incinme riskini en aza indirmelisiniz. Basit kol ve ayak hareketleriyle, olduğunuz yerde hafif tempolu bir koşu eg-

zersizi kalp ve eklemlerinizi daha hızlı bir ritme hazırlıklı hale getirecektir.

Üçüncüsü haftada en az üç kez ve 15'er dakikadan oluşan bir program başlangıç olarak yeterlidir; sonra bunu her gün gerçekleştirilen programlar halinde 10'ar dakika yapılması aşamasına geçilebilir.

Seçtiğimiz hareket şekillerini denerken vücudunuzun dilini anlamaya çalışın. Kişinin çalıştığı meslek grubu, günlük yaşam tarzı ve moral faktörleri, seçilen hareketlerin

beden üzerindeki etkisini su ya da bu yönde belirlerdir. Bazı uzmanlar kendini kötü hisseden kişinin egzersiz yapmamasını, bunun durumlarını daha da kötüleştirmediğini, hatta kalp hastalıklarına yol açabileceğini söylüyorlar.

Ancak her durumda kişinin yapabileceği bazı egzersizler jimnastiğe başlamadan önceki halinizden daha zinde hissetmenizi sağlar, günlük aktivitenizi kolaylaştırır.

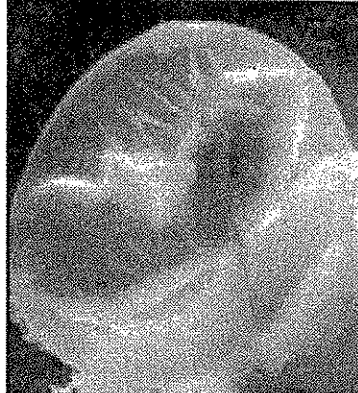
Eğer bir egzersiz programını düzenlice uygulayabilecek kadar ken-

dinizi disipline edemiyorsunuz, haftada 3 ya da 4 kez en az birer saatlik yürüyüş ya da haftada 2 kez 10'ar dakikalık sabah aç karnında yapılacak hafif tempolu bir koşuyla daha sağlıklı bir kişi olmanın yolunu açabilirsiniz.

Tabii, görme özürlü insanlar için hiçbir düzenlemenin ön görülmediği büyük şehirlerimizde kendinize uygun emin, güvenli ve rahat bir koşu parkuru bulabilirsiniz! Aksi takdirde yalnızca gören bir insanın varlığı bile size pek yardımcı olamayacaktır.

Bir Avrupa birinciliği daha

Kürtajda Avrupa gerimizde kalıyor

Avrupa'da en çok kürtaj yapılan 6 ülke: Türkiye, Yunanistan, eski Yugoslavya, Romanya, Polonya, Bulgaristan. Uluslararası Aile Planlaması Örgütü, kürtajın en yüksek düzeyde yapıldığı ülkelerin Türkiye ve eski Doğu Avrupa ülkeleri olduğunu ve bu ülkelerde çocuk yapabilecek yaşta her 100 kadından 50'sinin kürtaj yaptığını belirtti.

Avrupa'nın en az kürtaj yaptıran kadınları, Norveç, İsveç, Danimarka, Almanya, Fransa, İngiltere ve İtalya'da. Kürtajın en az yapıldığı ülkeler ise Belçika, Hollanda, Finlandiya ve İsviçre. Batı Avrupa ülkelerinde kürtaj yaptıran oranı binde 10-19 dolaylarında. Ülkemizde binde 50'ye varan oranın karşısında örneğin İsviçre'de her bin kadından ancak 10'u kürtaj yapıyor.

Avrupa'da en çok kürtaj yapılan 6 ülke: Türkiye, Yunanistan, eski Yugoslavya, Romanya, Polonya, Bulgaristan. Uluslararası Aile Planlaması Örgütü, kürtajın en yüksek düzeyde yapıldığı ülkelerin Türkiye ve eski Doğu Avrupa ülkeleri olduğunu ve bu ülkelerde

de çocuk yapabilecek yaşta her 100 kadından 50'sinin kürtaj yaptığını belirtti.

Kürtajda bu ülkeleri, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Macaristan ve Arnavutluk izliyor. Bu ülkelerde de her 1000 kadından 20-40'ı kürtaj yapıyor.

Avrupa'nın en az kürtaj yaptıran kadınları, Norveç, İsveç, Danimarka, Almanya, Fransa, İngiltere ve İtalya'da. Kürtajın en az yapıldığı ülkeler ise Belçika, Hollanda, Finlandiya ve İsveç. Batı Avrupa ülkelerinde kürtaj yaptıran oranı binde 10-19 dolaylarında. Ülkemizde binde 50'ye varan oranın karşısında örneğin İsviçre'de her bin kadından ancak 10'u kürtaj yapıyor.

Kürtajda en 'özgür' ülke ise İngiltere. İngiltere'de kürtaj 1968'den beri serbest ve 24 haftalık hamileliklerde de kürtaj yaptırabiliyorlar.

Kayseri Erciyes Üniversitesi'nde Tıp Kongresi düzenlendi

TÜRK DÜNYASI TIP KONGRESİ

■ Türk Dünyası Tıp Bilimleri kongresine katılan 14 devlet şunlar: Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Tacikistan, Başkurdistan, Moldova Cumhuriyeti, Yakut Cumhuriyeti, Kırım Özerk Cumhuriyeti, Bosna Hersek Cumhuriyeti.

Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi tarafından düzenlenen geleneksel "Türk Dünyası Tıp Bilimleri Kongresi" 11-14

mayıs tarihleri arasında gerçekleştirildi.

Türk Dünyası Tıp Bilimleri kongresine katılan 14 devlet şunlar: Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan,

Türkmenistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Tacikistan, Başkurdistan, Moldova Cumhuriyeti, Yakut Cumhuriyeti, Kırım Özerk Cumhuriyeti, Bosna Hersek Cumhuriyeti.

Taleplerin bildirilmesinin üstünden 1 yılı aşkın bir zaman geçti...

KÜLTÜR BAKANLIĞI'NDAN HENÜZ SES YOK!

Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nde görmeyenler için açılan bölüm, olanaksızlıklar içinde kıvrılıyor. Kütüphane yöneticileriyle görme özürü üniversite öğrencilerinin çabaları da yeterli olmuyor.

Enver Korkmaz

1993 yılı Şubat ayında, görme özürüleri bünyesinde toplanan ve kamu yararına çalışan derneklerin yöneticileriyle üniversite öğrencisini görmeyenlerin imzasını taşıyan bir dilekçe, kütüphane yöneticilerinin de benzer isteklerini taşıyan başvurusu ile birlikte Kültür Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürlüğü'ne iletiliyor.

Dilekçe'nin altında, Türkiye Görmeyenler Eğitim ve Himaye Derneği'yle Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nin Beyazıt Derneği gibi kuruluşların ismi bulunuyor.

Ama, her nedense, çalışmalarında kitle örgütlerine özel bir yer vereceklerini, onların görüşlerini alarak işbirliği yapacaklarını sürekli dile getiren sayın Fikri Sağlar'ın başında bulunduğu Bakanlık, yanıt vermek gereğini bile duymuyor.

Belki de devletin yerleşik ve yaygın anlayışına uygun olarak şöyle düşünüyorlar: "Normal" yurttaşların problemlerini çözümler ki özürüleri taleplerini karşılayalım!.. Çünkü sorunlarımız

sürekli ikinci, üçüncü plana itiliyor ve özürüleri hayırsever kişi ve kuruluşların insafına terk ediliyor!..

Nitekim Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nde görme özürüleri ilgili bölümün açılışında bu yana hep özel kişi ve kurumlardan yararlanılmaya çalışıldı ve tabii, bütün çabalara karşın, gerekli ödenek, araç ve gereçten yoksun olan bölüm, duyulan ihtiyacın çok gerisinde kalmaktan kurtulamadı.

Kuşkusuz, Zeus Sunağı'nı geri almak için gösterilen çaba da önemli ve anlamlıdır, ama son derece somut olan ve insanların acil gereksinimlerinden kaynaklanan istemlerin de anlam ve önemi az değildir. "Tarihe geçecek işler" yapmak için duyulan enerji ve gerçekleştirilen atılımların, "tarihi", eti ve kemitleriyle yaşayanları da unutturmaması gerekir...

Üstelik dile getirilen talepler ve onlar için gereken ödenek, milyarlarla ifade edilen büyük miktarları içermiyor...

Metni, bir kere daha sesimizi duyurmak amacıyla özetleyerek

yayınıyor, ve Kültür Bakanlığı'nı harekete geçmeye çağırıyoruz...

"Kültür Bakanlığı Kütüphaneler Müdürlüğü'ne,

Türkiye'de görme özürüleri kendilerine ve topluma yararlı olabilmeleri için, normal insanların aksine özel bir eğitim ve öğretimle yetişmeleri gerekmektedir.

Çeşitli kişi ve kuruluşlar, kitap dergi ve gazeteleri kasete okumak suretiyle bu görevi amatörce sürdürmeye çalışmakta iselerse de, yetersiz kalmaktadır.

Bu bakımdan 28 Mart 1992 tarihinde Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nde açılan 'Görme Özürüleri Bölümü', hizmete aday bir merkez görünümündedir...

...Ancak hizmetlerin profesyonelce yürütülmesi, bütün Türkiye'ye hitap edebilmesi ve hatta uluslararası ilişkilerde daha yararlı hale getirilebilmesi için, personel, araç ve gereç eksikliği giderilmelidir.

Dilekçede bundan sonra, 7 bölüm halinde çeşitli istekler sıralanıyor ve konuyla ilgili bir uzmanın dahi yararlanabileceği gerekli ay-

rıntılar verilerek maliyetleri belirtiliyor.

Bu talepler özetle şöyle:

1- Kitaplarının kasete okunabilmesi için iki ses kabini

2- Kaset çoğaltma sistemi

3- İki okutman personel

4- Kaset muhafazası ve yararlanılması için 5 adet dolap

5- Kabartma yazı yazan bir daktilo makinesi

6- Sesli olarak okunmasından istifade edilerek kabartma yazı ile çıkış alınabilecek bir bilgisayar sistemi.

Sesli Kütüphane için gerekli kaset ihtiyacıyla birlikte 1993 fiyatlarıyla 600 milyon TL dolayında olan bu taleplerin mali bilançosunun bir Bakanlığın karşılamayacağı bir boyutta olmadığı açıktır.

Kaldı ki en acil olanından başlayarak uygun bir ödenek ayrılması da mümkündür.

İsteyen, çözümü bulur... Ama Bakanlık cevap verme gereğini bile duymuyor...

Biz yine de umudumuz koryoruz. Belki sesimizi duyan olur diye!

ÜNİVERSİTELİ GÖRME ENGELLİ ÖĞRENCİLERİN SORUNLARI

M.Sinan AKBABA

ODTÜ öğretim görevlerinden Dr. Güzin Binatlı Büyükkurt ile Türkiye Görmeyenler Eğitim ve Himaye Derneği Eğitim Komisyonu'nun yaptığı ortak bir çalışma sonucu belirlenen sorunlar; 14 Mayıs günü Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nde görme öğrencilerinin katıldığı toplantıda tartışıldı.

Bu sayımızda bu sorunlar üzerine Sayın Dr. Güzin Binatlı tarafından yapılmış bir çalışmaya sunuyoruz.

Örneklem Grubunu Tanıtıcı Özellikler:

Örneklem grubunun yarısından fazlasını erkek öğrencilerin oluşturduğu, yaş değişkeni açısından bu öğrencilerin 20-21 ve 24 yaş arasında bulunduğu, medeni durum bakımından öğrencilerin çoğunluğunun bekar olduğu, fakülteye göre öğrenci dağılımının Ankara Hükük Fakültesi'nde orta-orta, bir diğer deyişle orta-orta sınıfı öğrencilerin olduğu, üniversitede bulunan bu öğrencilerin ikinci sınıfta yoğunlaştığı "il" bazında bakıldığında öğrencilerin yarısından fazlasının Ankara'da okuyan öğrenciler olduğu, "oturulan yer" bakımından bu öğrencilerin büyük çoğunluğunun üniversite yurtlarında barındıkları, öğrencilerin çoğunluğunun burs ve kredi, harçlık olarak geçimlerini sağladıkları "aylık gelir" in en çok yiyeceğe harcandığı, "ders çalıştıkları yerin" çalışmaları yüksek öğrenim için de yararlı hale getirilebilmesi için, personel, araç ve gereç eksikliği giderilmelidir.

Biz yine de umudumuz koryoruz. Belki sesimizi duyan olur diye!

edinmek için farklı iletişim organlarına başvurduklarını, sözel iletişim kaynaklarından bilgilendirildiklerini göstermektedir.

Üniversitedeki hizmet birimlerinden kafeterya ve kantinlerin çok yararlı olan birimler olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin üniversitelerdeki kütüphanelerden genel olarak yararlanmadıkları gözlenmiştir.

Bu sonuç, üniversitelerdeki kütüphanelerin görme engelli öğrencilerine uygun teknolojik bir donanımına sahip olmamasından, bu kütüphanelerin çağdaş kütüphanecilik anlayışına uygun bir yapılandırma içinde bulunmamasından ortaya çıkmış olabilir.

Görme engelli öğrencilerin üniversite bilgisayar merkezinden hiç yararlanmadıkları gözlenmiştir. Bilgisayar donanımı görme engelli öğrencilerde düşünülerek planlama, bu gençlerimizin çağdaş üniversiteli öğrenciler arasında yerlerini almaları sağlayacaktır.

Görme engelli öğrencilerin üniversitelerdeki çeşitli spor tesislerinden de yararlanmadıkları gözlenmiştir. Neden olarak da "tesis yeterliliği", "alışkanlık olmayışı" ve "ders yoğunluğu" gösterilmiştir. Öğrencilerin üniversite sağlık merkezi birimlerinden hiç yararlanmadıkları, soruyu cevapsız bırakarak neden göstermedikleri gözlenmiştir.

Program Dışı Etkinlikler ve Boş Zamanı Değerlendirme:

Örneklem grubunu oluşturan görme engelli öğrencilerin üniversitedeki çeşitli kollara ya da kulüplere katılıp katılmadıkları incelendiğinde öğrencilerin çoğunluğunun bu tür etkinliklere katılmadıkları, habersiz oldukları gözlenmiştir. Bu sonuç Paykoç ve Aksoy'un (1986) Beydoğan (1994)'ın ve Ragosta

bulunması da düşündürücüdür. Karşı cinsle çıkma ya da flört konusunda ise öğrencilerin çoğunun (% 62.7) karşı cinsle arkadaşlık kurmada "tanıma"ya önem verdikleri görülmüştür.

Karşı cinsle arkadaşlık kurmada neye önem verildiği konusunda öğrencilerin çoğunun (% 62.7) karşı cinsle arkadaşlık kurma nedeni olarak da ilk sırada cevap vermeyen öğrenci çoğunluğu yer almaktadır. Bunu "diğer" cevabını verenler izlemekte, üçüncü sırada ise "dini inanç" gelmektedir. tekrar üniversiteye girme şansını olma durumunda ise öğrencilerin çoğu "aynı üniversiteyi seçerdim" cevabını vermişlerdir. Bu da öğrencilerin çoğunluğunun okuduğu üniversiteden memnun olduklarını göstermektedir. Bunu % 26.9 oranla başka üniversiteye giderdim diyen öğrenciler izlemektedir. Bu da bir kısım öğrencilerin okudukları üniversiteden memnun olmadıklarını göstermektedir. "il" bazında bakıldığında Ankara'daki üniversitelerde okuyan ve başka üniversiteye giderdim diyen görme engelli öğrencilerin oranı İstanbul'dakilerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Görme engelli öğrencilerin kendilerini "insan ilişkileri" açısından ve sosyal etkinlikler açısından olumlu ve başarılı görmekteyiz. Cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında ise kız öğrencilerin erkeklerle nazaran kendilerini insan ilişkileri açısından daha olumlu ve başarılı gördükleri söylenebilir.

Üniversite Öğrencisi Olarak Karşılaşılan Sorunlar: Üniversite öğrencisi olarak karşılaşılan en önemli sorunların başında "ders çalışma" sorunları gelmekte, bunu sırasıyla "iletişimsizlik", "ekonomik sorunlar", "fiziksel yapı", "sı-

kuramadıklarını dile getirmişlerdir. Öğrenciler insan duygusuzluğu, "değer verilmeme" gibi kavramlarla sorunu duygusal boyutta ele almaktadır.

"Üniversitenin fiziksel yapısı" bir diğer sorundur. Üniversite içinde ders çalışmak için mekan eksikliği, sınıfların çok kalabalık oluşu, üniversite yol güzergahının görme engelliler dikkate alınmadan düzenlenmesi gibi sorunlar, öğrenciler tarafından güçlü hissetmeleri yaratan durumlar olarak dile getirilmiştir.

Ekonomik sorunlar ise görme engelli öğrencilerin önemli bir diğer sorunudur. Genelde bursla geçimlerini sağlamaya çalışan öğrencilerin böyle bir sorunu güçlü hissetmeleri doğal bir sonuç olarak görülebilir.

Bir başka sorun ise "sınav sistemi"ne ilişkin sorundur. Sınavlarda sürenin kısıtlı oluşu, yazma sorununun bulunması, sınav yerlerini bulmada zorluk çekilmesi, sınavların çoğunun sözlü olması, sözlü sınavlarda 50'er puanın 2 soru sorulması, "sınav sistemi" içinde karşılaşılan sorunlardan bazılarıdır.

Ulaşım, rehberlik hizmetlerinin yeterli düzeyde olmaması, görmeyenlere yönelik sosyal etkinliklerin az oluşu, bu etkinliklerin genelde ulaşım saatlerinde oluşu, öğretim kalitesinin düşük oluşu görme engelli öğrencilerin dile getirdikleri diğer sorunlardır. Bu sorunlara "evi özleme" gibi duygusal boyut da eklendiğinde sorunların, bu öğrenciler için daha da ağırlaştığı söylenebilir.

Görme engellinin yaratmış olduğu sorunlara bir de araştırma ile saptığımız eğitim sorunlarının eklenmesi görme engelli üniversite öğrencilerimiz sorunları yumağı haline gelmekte, onları içine döktük, bunalmış kişiler yapmaktadır.

Öğrencilerimizin bazı soruları cevapsız bırakarak tepkisel kalma- larının bu sorunların ağırlığı altında ezildiğini de göstermektedir. Bu öğrencilerimizin program dışı çeşitli kültürel etkinliklerde görev

GÖRMEZLERİN KULLANDIĞI YAZI SİSTEMİ

1812-1815 yıllarında LUIS BRAILLE BARBIE'nin 12 noktalı kabartma yazı diisinden 6 sını alarak Braille bir düzenleme yapar, böylece bugün kullanılan Braille alfabesinin temeli atılmış olur.

Bu sistem sayesinde bütün görme özürüleri-

de okuma yazma olanağına kavuşmuş olurlar. Braille yazı sistemi görme özürüleri her alandaki ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde geliştirilerek Fen, Matematik, Müzik dallarında da yazıma uyarlanmıştır.

Braille yazının

okunması ve yazılması mürekkep yazıya göre daha yavaştır. Ve yazının kağıt üzerinde kapladığı yerde daha fazladır. Okuma ve yazmadaki yavaşlığı ortadan kaldırmak ve ayrıca kağıttan tasarruf sağlamak amacıyla Braille yazıda bir kısaltma sis-

teminde herhangi bir kelimenin tamamı bir veya birden fazla işaretle kısaltılır. Örneğin, BG harflerinin birlikteliği bir kelimesini ifade eder. Bir çok kelime veya hece için bu şekilde kısaltmalar kullanılır.

M.Sinan AKBABA

DERNEĞİMİZ KÜTÜPHANESİNDEN BİR KİTAP:

Toplum Farklılaşması ve Din Olayları

Vedat Ugurlu

Baykal Sezer'in kitabında toplum olayları olarak din ve Sosyoloji unsurlarını ele almıştır, fakat yazarın burada Sosyoloji biliminin bir toplum olayı olduğu halde dinden çok sonra 19. yy'da doğduğuna dikkat çekmiştir, gerçekten de insan oğlu sosyal varlık olduğundan yaratıldığından bu yana toplum olayları ile ilgilenme ve hatta onu yaşama sürecini devam ettirmektedir. İşte sosyoloji Bilimi doğunca- ya kadar toplum olayları din ile açığa kavuşmuştur. Yazar din unsuru öncelikle kabile dinleri ve daha sonra evrensel dinler olarak ele almaktadır. İlk kabile dinlerinin özelliği, ait olduğu toplumun özelliğini yansıtmaktadır. Sanki toplum grupları dine göre gruplanmışlardır.

Oysa evrensel dinlerin doğmasıyla bu farkı küçük toplum gurupları büyük kitle halinde birleşmişlerdir. Fakat yine de toplum gurupları birbirlerinden ayrılmaları, yani bunları birbirinden ayırabilecek özellikler, din olgusu ile bağlı kalmıştır. 19. yüzyılda Endüstri Devrimiyle sosyoloji bilimi doğunca artık toplumları birbirlerinden kesin çizgilerle ayırma ihtiyacı sona ermiştir. İnsanoğlu din güçlerine egemen olamamıştır, ancak sosyoloji bilimi ile dini aşmış bulunmaktadır, artık din sosyoloji biliminin bir araştırma aracı olarak kalmıştır. Yazar kitabın sonunda 20. Yüzyılın yaşam standartlarının yükselmesini ve toplumların kendini aşmalarını Sosyoloji Biliminin doğmasıyla açıklamaktadır.

SESİLİ KÜTÜPHANE

Kütüphanemiz Dernek Genel Merkezinde hafta içi perşembe günleri ve her ayın son cumartesi günü 12.00-17.00 saatleri arasında öğrencilere hizmet vermektedir. Kütüphanemizde bulunan kitapların bir kısmı aşağıdadır.

- Kitap Adı
1- İnkilap Tarihi
2- Geimi Rehni
3- Miras Hukuku
4- İş Hkuku
5- Coğrafya Lise 1
6- Roma Hukuku Meseleleri
7- Din Dersi
8- Türk Kültür Tarihi
9- Felsefenin İlkeleri
10- Felsefenin Çağırısı
11- Yönetim Hukuku A.Ş.
12- İktisat Teorisine Giriş
13- Siyasi Tarih
14- Hukukun Temel kavramları
15- Siyaset Biliminde Temel Yaklaşımlar
16- Lise 1 Biyoloji
17- 100 Soruda Anayasanın Anlamı
18- Lise 1 Kimya

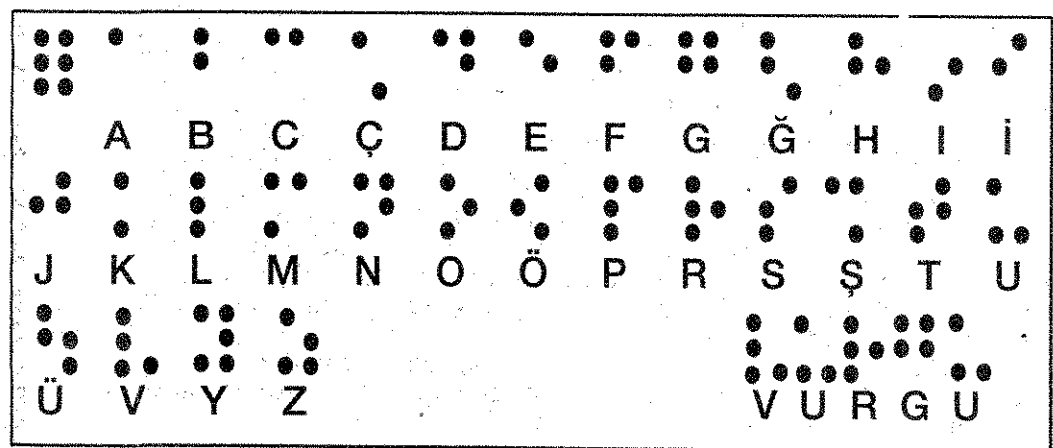
- Yazar Adı
A.Su-A.Mumcu
Turgut Kalpöz
Kemal Oğuzman
Kenan Tunçoğlu
Prof. Dr. R. İzbirak
Tahiröglü Erdoğan
Dr. Rami Ayas-Günay Tümer
Prof. Bahattin Öngel
Prof. Nihat Keklik
Necmi Uygur
Gözbüyük
Orhan Türkkan
Rihat Uçarol
Prof. Mesut Özen
Kemal Saybaşlı
Mümtaz Sosyal

Örneklem grubu üniversiteye girme ve tesislerden yararlanma bakımından ele alındığında şunlar söylenebilir.

Görme engelli öğrencilerin üniversiteye girme isteklerinde "bir meslek sahibi olmak", "kişiliği ve bağımsızlığı kazanmak" ve "statü" ilk üç neden olarak sıralanmıştır. Okudukları üniversiteyi seçme nedenleri olarak da "daha iyi eğitim vermesi", "mezunların iş bulma olanaklarının yüksek olması ve prestij"lik sıralarda yer almıştır.

Okudukları bölümü ise "kazancı yüksek olması", "aile ve çevre baskısı", "puanın o bölümü tutması" gibi nedenlerle seçtikleri gözlenmiştir. Öğrencilerin okudukları alanı "mezuniyette yapacağı iş" bakımından çok iyi "tanıdıkları" gözlenmiştir. Bu da gençlerin geleceğine ilişkin bilinçli seçimler yaptığını göstermektedir. Görme engelli öğrencilerin genel okudukları bölümün yönlendirilme pek fazla tanımadıkları, yanlış, bölümündeki öğrencileri "oldukça" iyi tanıdıkları söylenebilir. Genelde bilgi alış verişini "arkadaşları" vastasıyla yaptıkları için bu sonuç beklenen bir sonuçtur.

Görme engelli öğrencilerin kendilerini doğrudan ilgilendiren sınav yönetmeliği, kayıt-kabul işleri yönetmeliği, disiplin, burslar ve yardım, yatay geçiş, sağlık, kültür ve spor gibi yönetmelikler "biraz" tanıdıkları, bu öğrencilerin bilgi

Öğrencilerimizin bazı soruları cevapsız bırakarak tepkisel kalma- larının bu sorunların ağırlığı altında ezildiğini de göstermektedir. Bu öğrencilerimizin program dışı çeşitli kültürel etkinliklerde görev

(1987)'nin bulgularıyla tutarlıdır. Sosyal etkinliklere katılma açısından bakıldığında öğrencilerin çok azının (% 6.90) bu tür etkinliklere katıldığı, çoğunun ise biraz katıldığı gözlenmiştir. Öğrenciler, sosyal etkinliklere katılmama nedenini ilişkin soruyu cevapsız bırakmışlardır. Öğrencilerin bir kısmı ise "haberleri olmama" yı katılmama nedeni olarak östemişlerdir.

"Boş zamanı değerlendirme" yönünden bakıldığında öğrencilerin çoğu (% 32.8) sohbet, dedikodu (% 89.6) boş zamanları olmadığını belirtmişlerdir. Boş zamanı değerlendirme "müzik dinleme" ilk sırayı almaktadır. Bunu sırasıyla ders dışı kitap okuma (% 26.9), konferans, seminer, tiyatroya gitme, uyku, dinleme izlemektedir. Öğrencilerin çoğunun (% 59.7) günde 7-8 saat uyudukları gözlenmiştir. Görme Engelli Öğrencilerin Aışkanlıkları:

Görme engelli öğrencilerin uyuturucu kullanma bakımından çoğunun (92.5) hiç uyuturucu kullanmadıkları görülmektedir. Fakat çok az (% 4.5) olmakla beraber "biraz" uyuturucu kullanan öğrencilerin

nav sistemi", "ulaşım", "sosyal etkinliklerin az oluşu", "eğitim kalitesi", "rehberlik hizmetlerinin yetersiz oluşu", "gelecekte iş bulma", "ev özlemi" izlemektedir.

"Ders çalışma sorunu" kapsamına kitap okuyamam, kaynak yetersizliği sorunları alınmıştır.

Üniversite kütüphanelerinde görme engelli öğrenciler için breille yazılmış kaynakların bulunmaması, kütüphanelerin görme engelli öğrencilere uygun teknolojilerle donatılmaması temel sorun oluşturmaktadır.

Ders çalışma sorununa "cinsiyet" açısından bakıldığında sorunun kız ve erkek öğrenciler için aynı derecede önem taşıdığı görülmektedir. "il" bazında bakıldığında ise Ankara'daki üniversitelerde bulunan görme engelli öğrencilerin ders çalışma sorununu daha fazla yaşadıkları gözlenmektedir.

"Ders çalışma" gibi temel sorun dışındaki diğer sorun "iletişimsizlik"tir. Görme engelli öğrenciler, öğretim elemanları ile, danışmanlarla arkadaşları ile, üniversite personeli ile, karşı cinsel iletişim

olarak sosyal becerilerini geliştirmeleri, kendilerine güvenmelerini sağlayacaktır. Buna ODTÜ Dostluk ve Dayanışma Topuluğu bir örnek teşkil edebilir. Görme engelli öğrencilerden oluşan bu topluluğun etkinlikleri, görme engelli bu öğrencilere sağladığı imkanlar (en önemlisi de mekan) yeterli olmamakla birlikte örneklem dahil diğer üniversiteler ile karşılaştırıldığında (BÜ haric) gözlenen fark sevindiricidir. Ancak, görme engelli tüm üniversite öğrencilerinin sorunlarına eğilmek olduğuna göre, üniversite yönetiminin sorunların çözümüne ilişkin aşağıdaki önerilerde bulunmalıdır.

ÖNERİLER
"Sosyal etkinlikler ve program dışı etkinlikler bağlamında görme engelli öğrenciler ve üniversitelerde karşılaştıkları sorunlar" konulu çalışmada gözlenen sorunların çözümüne ilişkin aşağıdaki önerilerde bulunmuştur:
1- Görme engellenen dola- yı "ders çalışma sorunu"na yaşayan öğrenciler için
Devamı 7'de

O ŞİMDİ ŞAMPİYON

Tıpatıp benzetmek gibi olmasın ama, bu günlerde her şey 'kazan' lafına takılıp gidiyor. Bakırdan olanını makbül bildiğimiz yemek kazanı lezzetin baş tacını kimseye kaptırmamakla birlikte, dedikodu kazanı ve politika kazanı paçayı şike kazanına kaptırdı. Malumunuz kazanlar sıcaklıkta fazla samimi oldukça fokurdar, darısı elleri için dili yakar.

Cumhur ŞEKİ

Dibi ise yüzüzlere boyar. Özellikle de Mayıs ayının ilk iki haftasında şike kazanı fokurdadı. Koku mutfakları aştı, sahaları sarı. Şampiyonluğu Cim Bom aldı. Hoş ve de boş konuşanların dili yandı. Yok neymiş efendim, Bursa Spor'un kalecisi satın alınmışta, Bursaspor delikanlı takımlarında futbolculara 1'er milyarlık verilmiş, Fener şampiyon olamazsa Türkiye'ye yazık olurmuş da, Türkiye AET'e giremezmiş. Yahü bu "D" ne de "a" dan geçiyor, ne de "e" den geçiyor. İnanın Haliç'in kollarında amuda kalkmayan burnumun direği, şikenin kokusu karşısında amuda kalktı. Buraya kadar yazılanları detanjla omak gerekirse altından çıkan manalar şöyle özetlenebilir: Yani Çavuşoğlu demek istiyor ki, Bursaspor'lu çocuklar delikanlıdır. Delikanlılık Galatasaray'ı yenmeyi gerektirir. Yani şimdi Beşiktaş Fener'e yenildi, delikanlılık elden

gitti, demek mi istiyor? Peki lig maratonunda puan cetvelindeki mağlubiyet bölümünde çarpı işareti bulunan diğer takımlar hangi kategoriye girecek? "Delikanlı bir takım arıyor. Diye bir ilan mı versek, ne yapsak bilmem ki? Sezar'ın hakkını Sezar'a, Çavuşoğlu'nun hakkını da kendisine verelim doğru lafının hakkını yemeyelim.

AET'e girememeye konusundaki fikrine itiraz etmeyelim. Avrupa kendisini titretene birtakım ülkesini AET'e alacak kadar enayi mi? Tez elden Avrupa'ya haber salın. Cim Bom geliyor, Cim Bom...

Şampiyonlara tur atmak yakışır, bu güzelliğe taraftarlarla paylaşılır. Bu paylaşımı sayfalarla taşımak ise yazarların emeğidir. Evet şurası tartışılmaz bir gerçektir. "Galatasaray" lılık ayrıcalıktır. "Bu gerçeği şöyle izah etmek gerekir. Hepimizin bildiği üzere bir mal, tüm dünyada "aranan" özelliğini markasına taşırsa o markaya bir

dünya markası damgası vurulur. Mesela bir Sony, mesela bir Beko, mesela bir Philips... İşte futbol dünyasında da GS amblemi bir dünya damgasına sahiptir. Bu marka uzun yılların ürünüdür. Şimdi Türkiye'nin gururudur.

İşte bu gurur nedeni ile, şampiyonlar ligindeki müsabakalarda, Ömer Çavuşoğlu hariç, her renkten bütün taraftarların yüreğini tek bir yumruktaki tuttuğu için "ayrıcalık" payesini kapmıştır. Ömer Çavuşoğlu'nun yüreği normal işlevini yerine getirmediğinden olsa gerek, küt küt atıyor. Umarım önümüzdeki dönem şampiyonlar liginde final oynarsak, bu sevinç yüreğine ideal ve de kansız by-pass ameliyatı gerçekleştirir de, o zaman hep birlikte, tek yumruktaki turlarız.

Elimizi vicdanımıza koyalım. Bu hakkı Galatasaray'a yakıştıralım. Şu gerçeği lütfen kavrayalım. Malumumuz sporda en zor ve en ağır branş Pentatlon'dur.

Pentatlon'da pek çok dalda yarışıldığı için profesyonel sporcu sayısı da azdır. İşte Galatasaray üç kulvarda gösterdiği bu performans nedeniyle, profesyonel pentatloncu takım özelliğine sahiptir. (otomobilde ise Mercedes bu guruba girer, hani anlarsınız ya)

Şampiyonlar ligindeki başarısızlığın tek sebebinin de Holmann'ın tecrübesizliği ve cesaretsizliğine bağlıyorum.

Hazır bir fırsat yakalamışken kaçınan bir önerimi de yazmadan edemeyeceğim. 3 tane yabancıya verecekleri parayı bir tane süper ve de genç bir golcüyü vermelerinde daha büyük fayda vardır.

Galatasaray'ın kronikleşmiş derdi gol yemede değil, gol atmamadır.

Bu hastalık Milli Takımımızda da tam deneyim kazandı. Önemde Fenerbahçe'ye sattı, meyvesini Fener topladı. Hayrettin'in yerine dünyanın en iyi kalecisi olan ne yazık ki bu kaleci hiç gol

yemezse, tabelaya en fazla beraberlik yazar. Kaldı ki, yabancı kaleci arayışı Milli Takım içinde kaleci probleminin kanserleşmesine neden olur. Dikkatimizi çekerim, Galatasaray'a düşünülen isimleri, genellikle futbol hayatının olgunlaşmış dönemlerinde girmişti.

Posaları lig bitiminde biraz makyajlanıp, keklilere pazarlanmaktadır.

Hayrettin'in bu sezon ruhuna gizlenmiş başarısını önümüzdeki takımlara, golcü bir forvetin ağırları öpen gollelerini amağan edelim ki, hem seyir zevkli olsun hem de stadlar tiklamlı olsun.

En bacaksızın en bacaklına kadar tüm Galatasaray'lı futbolcuları ve de yöneticileri bu başarılarından dolayı kutluyorum, şampiyonluğun futbol topu gibi yeni müjdelere doğurmasını istiyorum.

Ülkemizi yurt dışında temsil edecek diğer takımlarımıza da kolaylıklar ve başarılar diliyorum.

Azıcık da mizah...

Hazırlayan: Enver Korkmaz

BOŞANMAK SARTIYLA EVLENEBİLİRSİNİZ...

■ Evlenmek istiyorsunuz değil mi? Güzel. Şimdi bunları hiç aklınızdan çıkarmayın. Birincisi, evlenilecek birini bulmak, kavga edecek birini bulmaya çok benzer. Sizinle kavga etmeyen biri, fokur fokur kaynamayan aş gibidir; soğuk olur tad vermez.

Bunu anlamam tek yolu da, ortada fol yok yumurta yokken, kasten ve hile ile damarına basmaktır, damarını bulamazsınız, saçına asılmaktır. Eğer komşularınız bir ciyaklama ve yaygara üzerine polise koşuyorsa, o kızda iş var demektir. Tabii siz emin olmak için aynı hareketi polis gelmeden bir kere daha yapacaksınız. Sonuç aynısı adayımızla evlenebilirsiniz.

İkincisi, şimdi evlendiniz ve hayatın zevklerine elveda hüznü, bir yanda masadaki tabakta kuru üzüm, odanın içinde karşı karşıya duruyordunuz.

Vakit gecenin çoğunu sollama, usul usul sabaha yanaşmıştı. Sabahsa buna aldırımıyor, nazlı bir gelin gibi koca gecenin ellerine kendini teslim etmiyordu. Yalnız, erken öten bir horoz, üüüüü mü, yoksa affara üf mü, dediği anlaşılma-

karınız hiç yemek olmadığını söyleyerek dışarda yiyelim tek-lifini getiriyor size. Sakın paniğe kapılmayın, bu iyiye işaret tir.

Çünkü dışarda yemek yemeye başlamanızla birlikte paralarınızda suyunu çekmeye başlayacaktır.

Tam işte o aşamada siz ne etsen de bu kadından kurtul-sam diye kara kara planlar yapmaya başlarken o da, parasız bir adamla artık daha fazla yaşayamam diye sizden boşanmaya karar verecektir. Bir de bakmışsınız ki bir gün postacı elinde mahkeme celbiyle kapıya gelivermiş...

Oh nasıl kurtulduz ama!

Atalarımız ne demişler Evliliğin en makbulü kısa olanıdır. Tıpkı ziyaret gibi Onun için de sizi parasız bırakacak bir kadın seçmelisiniz. Çünkü kadınlar paralı erkeği kolay kolay terketmezler...

Unutmayın; biz, boşanmak kaydıyla evlenenlere her zaman nasihat etmeye hazırız. Ve bir şey daha.

Evlenmek isteyen nasıl kendine bir bahane bulursa, boşanmak isteyen de her zaman kendine münasip bir bahane bulacaktır. Beceri, baha-neyi bulmakta geç kalıp kalmamaktadır. Geç kalan, yiyecek avyayı da bulamaz, kıracak cevizi de!..

SALIHA KADININ MEHTAPSIZ GECESİ

Çarşambayı Perşembeye bağlayan uzun bir geceydi. Karanlı bütün siyahlığıyla gecenin üstüne binmişti.

Bir yanda Saliha'nın gözlerinde akmayan yaşların kuru hüznü, bir yanda masadaki tabakta kuru üzüm, odanın içinde karşı karşıya duruyordunuz.

Vakit gecenin çoğunu sollama, usul usul sabaha yanaşmıştı. Sabahsa buna aldırımıyor, nazlı bir gelin gibi koca gecenin ellerine kendini teslim etmiyordu. Yalnız, erken öten bir horoz, üüüüü mü, yoksa affara üf mü, dediği anlaşılma-

Direksiyon başında duydukları heyecan ve bir otomobil limitlerin ötesine taşıma arzusu bu yarışçıların sonu oldu. Bu gün heyecan ve tutkunun yerini profesyonellik ve akıcılık almış gibi görünüyor.

Son 12 yılda kimse-nin ölmemesini, bu işin otoriteleri biraz da bu duruma bağlıyorlar.

Zaten bunca yılının nasıl geçtiğini bir türlü anlayamamıştı. Hayat, zincirli beşiğine Saliha'yı kapatarak, sallaya sallaya yıllarını çalmıştı. Bu gidişe dur diyen bir hükümet ya da cunta bile çıkmamıştı. En son kadın Başbakanla umutlanmış, ama onunda gizli bir erkek olduğu icraatlarından anlaşılmişti.

Yoksa eski erkek Başbakanların yaptığı işlerin aynısını yapamazdı.

Hele masalara yumruk ata ata konuşması hepten eski kocası Hakkı'ya benziyordu. Sonunda Hakkı masaları yumruklamaktan çoşar, hızını alamaz Saliha'yı pataklardı. Üstelik "Gardını al gardını bre kadın" diye salonun ortasında deli danalar gibi zıplaya sıçraya etrafında döner durur, niha-yet bir yumruktaki kadıcağızı yere sererdi.

Mahkemede bunu anlattığındaki hakim, "Sen de gardını alsaydın kızım" deyivermişti.

Boşandığında 30 yaşındaydı. Yani sairin dediği gibi yolcu yarışına beş kala yolda kalmıştı. Yaşlı sayılmazdı ama

mezesiz içki gibi yalnız hissediyordu kendini. Sonunda birini sevmiş, ama adamın içi bayat yumurtadan bozuk çıkmıştı. Sabah akşam günde 3 öğün kadınların yalnız aşağı tarafları çalıyor, diyor başka bir şey demiyordu. Onun için Allah erkekleri başına koydu." Erkekliğinden kurtulmuş bir erkek bulamamıştı. Ama çevresindeki kadınların çoğunun erkek gibi erkekten başka bir erkekte anlamadıklarını görünce de "Kader" demişti. "Seni kime şikayet edeyim?"

İşte şimdi o gecede kade-riyle başbaşa. Kader ümü-ğünü sıkıyor, ama bir türlü kendini ele vermiyordu. Hoş, gündüz gözüne de kaderi görmemişti ya, Bir görse kaderi kadere şikayet edecekti: Ulan kirdiğin ceviz bini aştı, kendinden utanmıyor musun?

Saliha, içinden geçen bu düşünceleri yüksek sesle söylediğinde ortalıkta tek bir insan yoktu. Ama kuşlar kanatlarını çırparak uçtu: Saliha'nın gençliği gibi

Acaba sözlerini alıp diyar diyar götürürler miydi?

Yarışçının ölümü

Uzun süredir 12 yıl kayıp vermeyen Formula 1 yarışları için, 1 Mayıs 1994'deki San Marino Grand Prix'i unutulmayacak bir karabasan oldu. İmola pistinde yapılan yarışın 7. turu Formula 1 dünyasının haşarı, asi çocuğunun sonu oldu: Dünyanın bir numaralı sürücüsü Ayrton Senna saatte 300 km. den büyük bir hızla emniyet duvarına çarpıp hayatını kaybetti. Olay, ülkemizin için olmasa bile dünyanın büyük bir kısmı için çok büyük bir şok oldu. Daha cuma günü yapılan sıralama turlarından başlayan aksilikler pazar günü Senna'nın ölmesiyle noktayı koymuş oldu, en azından bu yarış için.

Cuma günü sıralama turları sırasında Jordan Hart takımından 21 yaşındaki Rubens Barrichello büyük bir kazadan birazda şansının yardımıyla sağ kurtulurken, cumartesi turlarda Roland Ratzenberger o kadar şanslı değildi ve saatte 200 km. ile giderken yaptığı yarışta daha önde başlamak için iyi bir sıralama derecesi elde etmişti.

Öldüğü sırada Ratzenberger'in tüm yapmaya çalıştığı yarışta daha önde başlamak için iyi bir sıralama derecesi elde etmişti.

Önce kuşlar terketti bahçeleri Sonra çiçekler ve ağaçlar Yerlerine heyula gibi Beton apartmanlar konuldu Nerede Anamın çamaşır kuruttuğu Vişne ağacı Erik ağacım Dalı kuşlara mesken Gülüm, ortancam, lalem Bulutum, güneşim, gökyüzüm Görünmüyor betonlardan artık Bir avuç bile

avantajlı olurlar. Bütün bu olanların üstüne ilk 2 yarışta hiç puan alamaması Senna'yı büyük bir baskı altına sokmuş olmalı. Çünkü Senna gibi sadece kazanmak için yarışan ve kendisini "İkinciliğe kabule programlanmamış" bir pilot olarak tanıtan bir yarışçı için ilk iki yarışta puan alamamak büyük bir baskı oluşturur. Senna'nın da yarış öncesi bu baskıyı hissetmiş olduğunu söylemek herhalde yanlış olmaz.

Büyük ustanın ölümü hem çok büyük bir şaşkınlık hem de çok büyük üzüntü yarattı. 12 yıldır hiçbir yarışının ölmemesi, alınan

olağüstü güvenlik önlemleri insanları artık F 1'de ölümlerin devrinin kapandığı gibi bir inanca sürüklemişti. Geçmişte pilotların ölümü bu kadar büyük bir şok, şaşkınlık yaratmıyordu.

Çünkü ölümler sanki zımnı bir biçimde bekleniyordu. Geçmişin ffsanevi şampiyonlarından Jackie Stewart neden erken edenbilecek bir yaşta yarışları bıraktığını sorulması üzerine verdiği cevapta şunları söyler:

"Çünkü yarışmak öyle bir hale gelmişti ki bu pazar kim ölecek diye aramızda tahmin yapar hale gelmiştik. Ve ben de çok yorgun ve tüken-

miştim" "Ayrıca bildiğiniz gibi o dönemde istatistikler gösteriyordu ki eğer Formula 1'de 5 yıl kalırsan ölme şansın üçte ikidir."

Jackie Stewart 1965'te yarışmaya başladı ve 73'te Dünya Şampiyonu olduktan sonra 34 yaşında yani Senna'nın hayatını kaybettiği yaşta, yarışlardan çekildi. Stewart'ın 99 yarışta 27 birinciliğe 14 yıl boyunca kılınmadı. Senna ise 34 yaşında 44 birincilik ile şu anda dünya rekorunun sahibiydi.

Ama Senna'nın esas özelliği rekor sayıdadır birinciliklere imza atmış olmasının ötesin-

dedir. Bu özelliği, bu günkü diğer pilotların profesyonelliklerine karşın, O'nun geçmişin ruhla, inançla, tutkuyla yarışan ve çoğunlukla yarışırken ölen efsanevi pilotların en iyileri değillerdi belki ama başarılarına imza atabilecekken erken ölümleri onları engelledi.

Direksiyon başında duydukları heyecan ve bir otomobil limitlerin ötesine taşıma arzusu bu yarışçıların sonu oldu. Bu gün heyecan ve tutkunun yerini profesyonellik ve akıcılık almış gibi görünüyor.

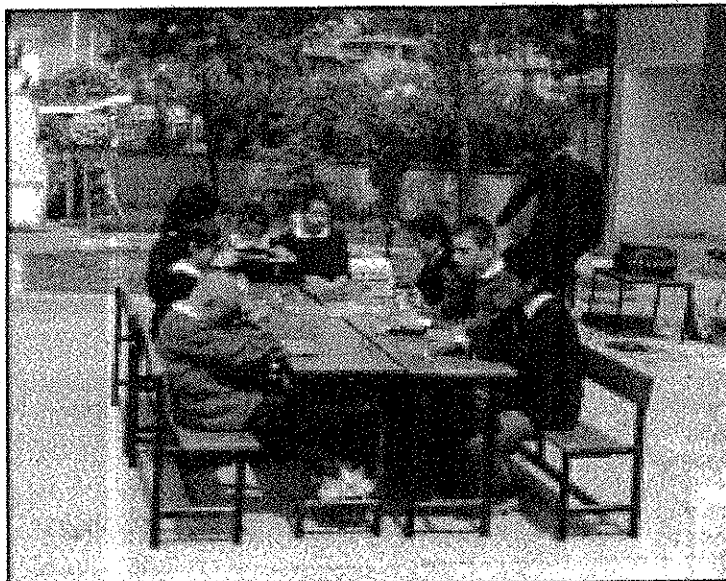
Son 12 yılda kimse-nin ölmemesini, bu işin otoriteleri biraz da bu duruma bağlıyorlar.

BAHÇELER

Önce kuşlar terketti bahçeleri Sonra çiçekler ve ağaçlar Yerlerine heyula gibi Beton apartmanlar konuldu Nerede Anamın çamaşır kuruttuğu Vişne ağacı Erik ağacım Dalı kuşlara mesken Gülüm, ortancam, lalem Bulutum, güneşim, gökyüzüm Görünmüyor betonlardan artık Bir avuç bile

Mehmet ÖZÇELİK

GÖRMEYENLERE BİR KASET İÇİN... ...BİR PAKET SİGARADAN VAZGEÇEBİLİRSİNİZ !!!!!

Kaset bağışlarınız için:

Türkiye Görmezleri Eğitim ve Himaye Derneği:
Kırtasiyeci S. 32/3 Altiyol-Kadıköy/İSTANBUL
Tel: 337 26 73 - 345 96 61
Fax: 348 43 88

Nakdi bağışlarınız için:

T.İş Bankası Kadıköy Rihtim Şubesi
Hesap No: 6794

Kadıköy/İST.

Suç ve Ceza (Başyazı)

Baştarafı 1. Sayfada masyonunu tamamlamamış halkım adına da sormak istiyorum.

Sonra yerine koyarım düşüncesiyle kasadan 50 bin liralık pul yürüten memur elbette suçlu; Ama duruşması sırasında, adalet önünde "Devlete bir güzel kazık atarım" diyen klor satıcısı suçsuz mu?

Yol giderini yapay faturalarla şişirerek maaşa katkı sağlamaya çalışan memur elbette suçlu; Ama milletvekilliğinin dokunulmazlığından yararlanan ve yedi süallesini görevli gösterip yurt dışında en lüks otellerde ağırlayan kişi mi suçsuz?

Aldığı beyaz eşyanın taksitlerini ödeyememiş kişi suçlu; Ama tüm mal varlığını eşine ve yakınlarına yaparak iflasını ilan eden iş adamı mı suçsuz?

Ev kirasını 6 aydır ödemeyen kiracı kuşkusuz suçlu da; 2 milyara aldığı dairesinin fiyatını vergi ödemedi 500.000 TL. gösteren kişi suçsuz mu?

Öne geçirdiği dosya karşılığında 100.000.-TL alan memur rüşvet suçlusuz da; ihalelerle devlet arazilerini ele geçiren belediye başkanları mı suçsuz?

Hasta karısını hastaneden çıkarabilmek için kasadan 2.5 milyon çalan küçük veznedar suçlu da; Deniz otobüslerinin alımında ihalelerde milyartarca lirayı yürütenler mi suçsuz?

Batan bankaların önünde yığınlarla bekleyen ve bir ömür boyu çalışmalarının tüm birikintisi olan paralarını 1-2 puan fazla faiz alabilmek için ne olduğu pekte iyi bilinmeyen bu bankalara yatırımlar suçlu da; Bu bankalar hiç mi suçsuz?

Sistem bozukluğundan kaynaklansa bile, bu sistemi kendi çıkarları adına çok iyi kullanan ve büyük boyutlarda servet sahibi olan genel müdürlerin, yardımcılarının hiç mi suçu yok?

Bayramda, torununa bir avuç şeker bile ikram edemeyen, emekli büyükanne, dedeler suçlu da; Sosyal Demokratların Çalışma Bakanı Mehmet Moğultay'ın hiç mi suçu yok?...

Diyelim ki istedi de veremedi! "İyi ki maaşları vermedik. Emekliler onunla kurban alır paralarını bitirirlerdi" demesi gerçek ve ağır bir değil mi?

Bankalar, gerçekte hak etmeyen kişilere bol, bol itihale kredisi verirken elbette suç işliyorlardı; Ama bu itihale patlamasının sonuçlarını göremeyen ekonomist başbakanımız suçlu değil mi?

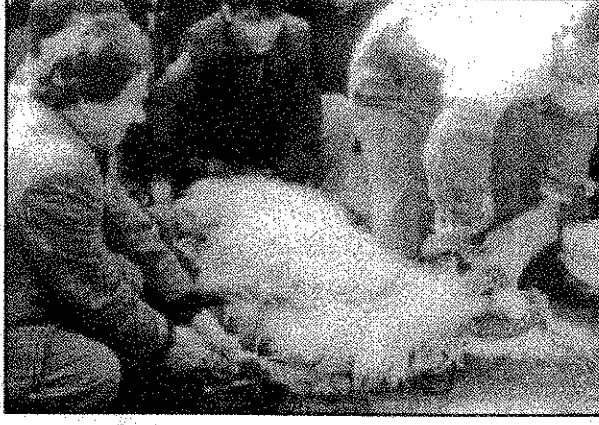
Halka kemer sıkmanın zorunluğunu en tatlı ses tonu ve ciciili bicilli sözcüklerle anlatan ve "bu güçlüklerden el-ele hep beraber geçerek çıkacağız" diyen başbakan eşini dedikodular geçinceye kadar Amerika'da tatile götürmekle suçlu da; Bu suçu işleyen ya da o kanyu halka veren Özer Çiller, hiç mi suçsuz?

Kimseyi dolandırmadan, borç bile bulmadan bayram kutlamaya kalkan işçiler, emekliler, dul ve yetimler suçlu da; Benim emeklim, benim işçim, benim yetimim diye feryat eden Cumhurbaşkanımız, işadamlarının yatlarında zevkli sefa ederken mi suçsuz?

Bunca işçi işten çıkarılmış, sanayi çökmüş, küçük esnaf, küçük üretici ölen paketlerini göğüsleyememiş, dükkân kapamış, tezgaah kapamış, gizli işsizliği önleyen inşaat sektörü durumun içerde ve dışarda başbaşa sorun varken yay benim aslan Karayalçın'ım... Altın gibi kumlarda uzanmış sere serpe... Eşi bir güzel yağlamışsa kendisini yanmasın diye... Bu tabii suç değil. Ben hukukçu değilim, ben sadece bir vatandaşım ama bunun suç olmadığını ben bile biliyorum.

Onların bu zor günleri hep beraber elele aşacağız diye elimizden tutmamaları suç değil... Bu sadece politika. Dar karanlık ve pis bir politika. Sadece politika, hepsi bu... Roskolnikof'ların asla bulunmayacağı dünyamız için... Hepsini...

HALKIMIZIN KURBAN BAYRAMINI KUTLARIZ

Bir mübarek kurban bayramı daha kapımızı çalarken, kurban derileri üzerine yapılan tartışmalar ilk defa bu bayramda büyük boyutlara vardı ve THK ile bazı dini kuruluşlar arasında kurban derisi toplama yarışı yaşandı.

THK yetkilileri geçen bayramlara göre çok daha fazla deri topladıklarını belirtirken, bu yıl kurban satışları geçen yılların gerisinde kaldı.

Halkımızın mübarek kurban bayramını kutlarken daha nice bayramlar yaşamalarını dileriz.

VURGU

ARCAN LTD. ŞTİ.

- Sabah,
- Günaydın,
- Hürriyet,
- Bugün,
- Milliyet,
- Tercüman,
- Türkiye,
- Foto Maç.

Tüm radyo ve televizyonlara ilan reklam danışmanlık...
Özörlülere gerekli araç-gerecin imali ve ithali

Oto Emlak alım satım hizmetleri
ÖZENLE GERÇEKLEŞTİRİLİR...

Adres: Kırtasiye S. 32/4 Altyol/Kadıköy-İSTANBUL
Tel: 345 96 61 Fax: 348 43 88

ÜNİVERSİTELİ GÖRME ENGELLİ ÖĞRENCİLERİN SORUNLARI

Baştarafı 5. Sayfada üniversite kütüphanelerinde acilen aşağıdaki yapılmalara gidilmesi,

a) Edwar (1986)'ın belirttiği gibi New York'ta Adelphi Üniversitesinde geliştirilen "kaset programı"na benzer bir konuşan kitaplığın tüm üniversite bünyesindeki kütüphanelerde oluşturulması,

b) Pek çok karmaşık görevleri kolaylaştıran teknolojinin görme engelli öğrencilerin iş dünyasına açılmalarında etkili büyük olacaktır. Bu nedenle üniversite kütüphanelerinin "optik okuyucu", "bilgisayar" gibi araçlarla donatılması (Jones; 1987 Moore, 1985).

c) Görme engelli öğrenciler bilgi gereksinimlerini elde etmede okuyuculara bağımlı kaldıklarından, üniversitelerin kütüphaneleri bünyelerinde Boğaziçi üniversitesinde örneği bulunan "öğrenci asistanlığı" kurumunun oluşturulması,

d) Görme engelli öğrencilerin üniversite kampüsünde bir araya gelebilecekleri ortak bir mekan ayrılması (ODTÜ Kütüphanesindeki Braille odası gibi)

2- Üniversitedeki etkinlikleri duyurmak için "Braille"le yazılmış bir "öğrenci bülteni"nin yayımlanması.

3- Görme engelli öğrencilerin barındıkları yurtlarda öğrencilerin engellerine yönelik düzenlemelere gidilmesi,

4- Çevrelerinden aldıkları uyarılara göre davranan görme engelli

öğrenciler için üniversite kampüslerinde uygun fiziksel mekanların oluşturulması (Trabzan gibi)

5- "Burs ve kredi yardımı ile geçimini sağlayan görme engelli üniversite öğrencilerine hem yurtta kalma hem de kredi verme gibi kolaylıkların devletçe sağlanması, özel ve gönüllü kuruluşların da teşvik edilerek bu öğrenciler için "özel" bir fon oluşturulması,

6- Sınav sistemindeki azaltılabilir için Buffalo'daki Yeni Devlet Üniversitesindeki çalışmalar örnek alınabilir. Görme engelli üniversite öğrencilerini yarışmacı dezavantajlarını ortadan kaldırmak için "ek zaman" verilmesi, "seçmeli ders olanaklarının artırılması, sözlü sınavlarda fazla so-

ru sorular ek başarı şansı verilmesi,

7- Sosyal becerileri geliştirecek olan program dışı etkinliklerin görme engelli üniversite öğrencilerine de yönelik olması,

8- Üniversitelerdeki Rehberlik ve Psikolojik Danışma merkezlerine işlerlik kazandırılması,

9- Üniversite yöntemlerince program dışı etkinliklere danışmanlık yapan öğretim elementlerinin program dışı etkinlik programlarını öğrencilerle birlikte geliştirme ve varılmak istenen hedefleri saptamada doğruları gözönünde tutmaları ve bu yönde çalışmalar yapmaları, görme engelli üniversite öğrencilerinin sosyal gelişimlerinde etkili olacaktır.

Dikkat çekici notlar

Baştarafı 3. Sayfada özörlü olup, müdürü de görme özörlü.

- Rusya Körler Birliği'nin 4 katlı binası çok güzel dekore edilmiş. Rapora göre, "Bizdeki Bakanlıkları andırañ birhava içinde".

Heyete burada yapılan görüşmelerde Rusya'daki körler ve kuruluşları hakkında bilgi veriliyor.

Rusya Körler Birliği'nin Genel Merkezi'nde 120 personel çalışıyor ve yarısı görme özörlü.

Moskova'ya 120 km. uzaklıktaki Volokolamsk şehrinde bir rehabilitasyon merkezi bulunuyor.

Burada 5'er aylık sürelerle mesleki eğitim veriliyor ve her dönemde 150 kadar görme özörlü eğitim görüyor. Rehabilitasyon Merkez'inde görme özörlüleri için Jimnastik, müzik ve dinlenme salonları bulunuyor. Ayrıca iki doktor ve bir hemşirenin görevli olduğu

bir revir var.

-SAINT PETERSBURG şehrinde ise 900'ünün görme özörlü olduğu ve toplam 1600 işçinin çalıştığı Svet adlı bir işletme bulunuyor.

bu fabrikada 30 kadar mal üretiliyor. Telefon parçaları, teller, kablolar, yekpare fişler vs.

- Rusya'da 250 bin kadar görme özörlü var.

Görme özörlüler için Rusya'da, dinlenmeleri amacıyla, bir Karadeneiz kıyısında olmak üzere üç senatoryum yapılmış. Burada görmezler, yüzme, kayak ve güreş gibi sporlarla zamanlarını değerlendiriyorlar.

Heyet, raporlarında gezi boyunca bütün gittikleri yerde büyük ilgi gördüklerini ve kendilerine ilk günlerden son ana kadar İngilizce bilen bir rehberin eşlik ettiğini belirtiyor...

TGRT'de TELE-KONFERANS...

Baştarafı 3. Sayfada nunu, 50'den fazla işçi çalıştırılan işyerlerinde % 2 oranında özörlü işçi çalıştırılmasını öngörmüş. Fakat, ne özel ne de kamu sektöründe bu yürürlükte değil.

Ayrıca mimari düzenlemeler, bizim için çok önemli bir problem Devlet dairelerinde, okullarında tekerlekli sandalyeye giriş maalesef bulunmamaktadır. Ya da basit bir rampa yapılarak, ki bunun yükseklığı de çok fazla olmakta, tek başımıza sandalyeli olarak bunları kullanamıyoruz, mutlaka bir yardımcıya ihtiyacımız oluyor. Sonra bu engeli aşip içeri girdiğimizde maalesef birçok yerlerde asansörler çalışmıyor veya bulunmamakta."

H.Yöndem, "Şu anda İzmir'den araya bir dinleyicimiz var. Buyurun."

N.Konyalıoğlu-"Benim sorunum, eğitilemeyen özörlüler için eğitilemeyen özörlü 11 yaşında bir çocuk annessini. Eğitilemeyen özörlüler için Türkiye'de bir kuruluş olup olmadığını biliyorum. Kendi madde durumum yeterli, doktora götürebiliyorum, ilaç alabiliyorum. Fakat olmayan aileler ne yapıyorlar? O tip ailelere devletin yardımcı olması gerekir."

A.Cantürk-" Ben şimdi Nihal hanımın problemiyle ilgili bir şey söylemek istiyorum. İstanbul Kadıköy'de Spastik Özörlüler okulu var. Bu okulun çalışma biçimi konusunda benim çok fazla bir bilgim yok. Burayla bağlantı kurmaları kendileri açısından yararlı olabilir. Bunun dışında vakıflar bünyesinde kurulmuş bulunan Rehberlik Servisleri var, bunlar kaymakamlıklar bünyesinde de bazı yerlerde kurulmuş bulunuyor, bilgi alabilirler. Bütün bunların ötesinde ben, örgütlerden

doğrudan yardım almayı öneririm.

Şu an Federasyon tarzında örgütlenmiş dört ayrı özörlü grubu var. Tabii biz bunu yeterli görmüyoruz. diabetik bir problemi olan şeker hastası veya böbrek hastası olan insanları da tam sağlıklı insanlar olarak kabul edemeyiz. Bunların problemlerinin de özörlüler kategorisinde ele alınması gerekiyor. Şimdi bu bahsettiğim federasyonlar çok işlerlik kazanmış durumda değil. Bunu kazanabilmeleri mutlaka bunlar üzerinde ihtiyaç sahibi veya mağdur olan insanların baskı yaratmalarıyla mümkün.

Aksi takdirde bu dernek ve federasyonların başında olan insanlar, kendi çaplarıyla yetinmek ve sadece oralarla belli bir noktadan sonra oturmak durumunda olurlar.

Bence çok ciddi olan birkaç problem var. Bu problemler aşılsa, en azından özörlüye bakış açısı ciddi biçimde değişir.

Eğitim alanında özörlü olmayan kesimin ilkokuldan başlayarak özörlüye dönük bilinçlendirilmesi lazım.

İkincisi, basın ve medyanın bu konuda çok duyarlı olması lazım. Affedersiniz, burada biraz şey söylemek isterim bir kadının bilmem ne uzununa kadar iki iki buçuk saatlik programlar yapıyor ya da basında, ama özörlü kesimin sorunlarını popülist biçimde dikkati çekmek amacı dışında anlatmaya çalışan, en azından toplumu bu anlamda uyarmaya çalışacak tarzda birtakım sloganlar üreten ve bir zamanlar TRT'nin sıkça yaptığı uyarıcı mahiyetteki spotları haber öncesi ya da belirli programlar öncesine yerleştirmek tarzında özel kanalların da bir-

takım çalışmaları yapmaları gerekiyor.

Üçüncü olarak, devletin kendi üzerine düşeni gerçekten zor durumdaki ekonomik açıdan imkansız olan devlet anlayışıyla değil, özörlüyü daha fazla anlayarak, özörlüyü gücünden, fonksiyonlarından, üretkenliğinden daha fazla yararlanılabilir suretiyle özörlünün üretiminin özörlülerine döndürüleceği bir sistem yaratılması gerekiyor. Bu konuyla ilgili çok kısa bir örnek vermek istiyorum.

2 yıl öncesine kadar özel eğitime bağlı özörlü okullarında özörlülerin öğretmenlik yapmaları yasaklanmıştı. Şimdi bu kaldırıldı. Ama bir sonraki aşama bir türlü gerçekleştirilemedi. Pedagojik formasyonu olmayan öğretmenler atanmaya başlandı ve bunlar aşağı yukarı hiç derse girmiyorlar, öğretmen olarak görünüyörler ve işin gerçek tarafı o okullarda memurluk yapıyorlar.

Bunların dışında şunu özörlü kesimden rica ediyorum. Özörlüler örgütlerine sahip çıkmak zorundalar. Örgütler aslında hem sorunların dinlendirildi, tartışıldığı yerlerdir, hem de çözüm üretilen yerlerdir. Kurumlar, küskünlükler, örgütlenememiş olanın getirdiği bir takım eziklikler nedeniyle özörlülerin çok çabuk örgütlerinden koptuklarını görüyorum. Bu kopuşun durdurulması lazım. Kan kaybının durdurulması lazım. Bu başarılabilirse devlet yetkililerinden tutun, özel sektörün bir hayli alanlarına kadar biz etkili olmaya başlarız.

Ancak bizim ilk kalemi olan özörlü dernekleriterketme eğilimi içine girerek, inanın bundan sonrası yok."

H.Yöndem-"Efendim çok teşekkür ederiz."

Almanya'lı görmezler derneğimizdeydi

Baştarafı 1. Sayfada zim tezimiz şu: Eğitim, istihdam alanında ve görme özörlülerin topluma entegre edilmeleri anlamında başarı ancak toplumların birliktelikleriyle sağlanır. Çünkü, Türkiye'de eğitim koşulları çok güç, istihdam alanı çok kısıtlı ve görme özörlüye dönük toplumun ön yargılı olumsuz davranışları olabildiğince fazla. Ancak bu konuya ilişkin ütopik ve teorik bazı fikirler yaymakla, toplum üzerinde başarılı olmak zor, görme özörlülerinin ne olduğunu örnekleriyle topluma anlatarak ve topluma yaşatarak başarılı olacağıma inanıyorum.

Bunun dışında yürütmekte olduğumuz hizmetlere ilişkin de size başlıklar halinde açıklamalar yapmak ihtiyacındayım.

Türkiye Görmezleri Eğitim ve Himaye Derneği Genel Başkan Vekili Ahmet Cantürk konuşmasının burasında, derneğin kütüphane çalışmalarını, görme özörlü öğrencilere verdiği burslar, istihdam girişimleri, örgütlenme ve basın yayım faaliyetleri hakkında bilgi verdi.

Daha sonra Alman görmez grubundan çeşitli sorular yöneltildi. Bu soruların bazıları derneğin düzenli bir aidaat geliri olup olmadığı, görme özörlülerini bünyesinde taşıyan Avrupa'lı kuruluşlarla bir ilişkinin bulunup bulunmadığı şeklindeydi.

Cantürk, aidaatların düzenli bir gelir kaynağı yaratacak disiplin ve düzeye özlülerini belirterek, Avrupa'lı kuruluşlarla istenilen boyutta bir ilişki sağlanmadığını söyledi.

Bir başka soru ise, Türkiye Görmezleri Eğitim ve Himaye Derneği'nin niçin diğer görme özörlülerle dönük derneklerle birleşerek çalışma yapmaya yönelmediği şeklinde idi.

Cantürk, derneklerinin bugün diğer derneklerin bütününe göre ekonomik yatırımlar ve üretim olduğu hizmetleri en fazla olan kuruluş olduğunu belirtirken, birleşmeceği ya da işbirliği yapacağı kuruluşların kendilerinden daha ilerde olmadıklarını, mevcut derneklerin yasanına göre bütün dernekleri n bir federasyona bağlı olduklarını, ancak federasyonun yönetiminin şu anda, daha önceki açıklamalarında birinci grupta yer alan dernekler tarafından nraylon üyelik sistemiyle ele geçirilmiş olmasından dolayı, menfaatlere hitap eden çalışmalar dışındaki federasyonun bazında yürütülmesinin mümkün olmadığını söyledi.

Bu arada grup başkanı Carla Arning, toplantı salonunda kendi gruplarından başka görme özörlülerin de olduğunu söyleyerek, onları tanımak ve meselelerinin olup olmadığını öğrenmek istediklerini belirtti.

Toplantı sonunda der-

nekte olan ve çoğunluğu fakülte öğrencisi ya da mezun olan görme özörlü üyelerimiz fiziklerini de tarif ederek gruplarına tanıtınan Carla Arning, sıkak tavırları ve yaptığı espirilerle zaman zaman salondakileri güldürdü. Sonra da "En önemlisi", diyerek görme özörlü arkadaşlarımızı şu soruyu yöneltti.

"Felaket bir trafiği olan bu şehirde, mobilitenizi, oryantasyonunuzu, gidişinizi gelişinizi nasıl sağlayabiliyorsunuz? Felaket bir kalabalık, felaket bir trafik, bu kadar güçlüğe rağmen, buna göre bir eğitimden geçiyor musunuz?"

Bir arkadaşımız bu soruya, "Tamamıyla bu, kişilerin doğduktan sonra, çevreleriyle iletişimleri sonunda engellerle karşılaşarak, o engelleri tecrübe ederek, çarparak, dökerak, kırarak oluyor, bir eğitim yok..."

Daha sonra istihdam sekreterimiz Mehmet Gürel söz alarak "bir soru da ben sormak istiyorum, sizler uzun müddetler sonucunu elde ettiğiniz haklarla bizlere göre daha iyi durumdasınız."

Acaba Almanya'da özörlülerin veya sadece görmezlerin çalıştırıldığı, devlet ya da birtakım kuruluşlar tarafından kurulmuş özel ve korumalı işyerleri var mı? Varsa bunların yapısı hakkında yazılı ve sözlü bilgiler verebilir misiniz?" diye sordu.

Grup Başkanı C.Ar-

ning şu anda rakamların yanında olmadığını, daha sonra bu konuda yazılı bilgi verebileceğini belirtti. Grup üyelerinden biri "Almanya'da 4 milyon işsiz var, işsizler arasında da tabii ki pek çok görme özörlü de mevcut. Bu işsizlerin sayısı artınca, görme özörlü ve diğer özörlü insanların işsizlik oranları da artacaktır. bahsettiğiniz şekilde özörlüler istihdam eden şirketlerin onları çalıştırmaları daha da zorlaşacaktır" dedi.

M.Gürel, kendilerinin özel ve korumalı işyerlerini kurma aşamasında olduklarını, eğer arzu ettikleri teknik bilgilerle sahip olurlarsa, Amerika'ya yeniden keşfetmek durumunda kalmayacaklarını belirtti.

Bunun üzerine görme özörlülerin kalite kontrolde çalışmalarını aygıtlar yapıldığını, üretilen malı olarak cihaza sokan görme özörlüye malın kalitesinin iyi yad da kötü olduğunu dair bir soruya geldiğini, bu şekilde çok sayıda görme özörlünün kalite kontrolde çalıştırıldığını öğrendik. Almanya'da genel uygulamada, sırf özörlüler için kurulmuş kuruluşlardan ziyade, kurumların özörlülerini istihdam eden bölümlere sahip olması şeklinde.

Yine bir grup üyesi, körler için özel üretilmiş bir bilgisayar olduğunu ve bu bilgisayarın olmanın bir potpori kaseti armağan etti.

Grup başkanı, pastalar yenilip içildikten sonra, yaklaşık 2 saat süren sohbet biterken, grupları adına ve bu güzel günün anısına, derneğimize, içinde klasiklerden Beatles'lara kadar çeşitli müziklerden oluşan bir potpori kaseti armağan etti.

VURGU

AYLIK SİYASİ AKTÜEL GAZETE YIL: 1994 28 MAYIS FİYATI: 13.000 TL.

Gerçek hiç kimsenin tekelinde değildir

Dominik Cumhuriyetinin en etkili politikacısı

Latin Amerika'nın darbe tiryakisi ülkesi Dominik Cumhuriyeti, aynı zamanda dünyanın en yoksul ülkeleri arasında yer alıyor.

Sık sık silah sesleri ile kesilen politika olaylarıyla bir çok kez dün-

yanın ilgisini üzerine toplamış olan Dominik Cumhuriyeti'nde belki başka bir ülkede rastlanmayan bir olay daha var. Tam 87 yaşında bir politikacı, aşağı yukarı 60 yıldır ülkesinin politik yaşamında etkili oluyor. Ama bu etkinliğin esine az rastlanır yani, 87 yaşındaki Joaguin

Balaguer'in hem görmez hem de tekerlekli sandalyeyle yaşıyor olması.

Tekerlekli sandalyesi ve dostlarının yardımıyla mitingten mitinge koşan Joaguin Balaguer'in son derece alışkan ve azimli olduğu belirtiliyor.

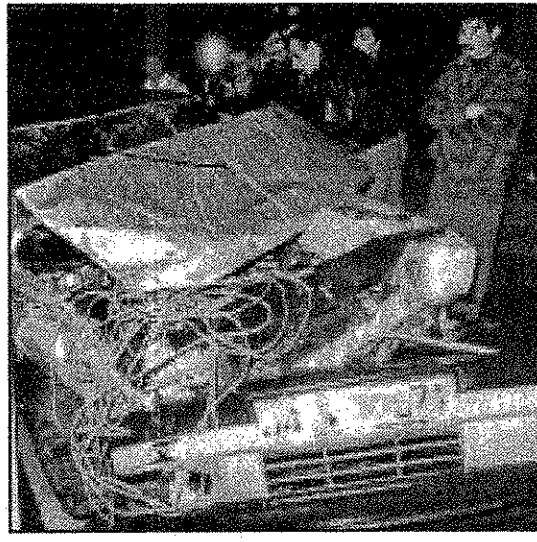
1993 yılında trafik kazaları yaklaşık 60 bin yurttaşımızı sakat bıraktı...

1993'te trafik bilançosu: 6 bin ölü, 103 bin yaralı

İçişleri Bakanı Nihat Menteşe, Trafik Haftası dolayısıyla düzenlediği basın toplantısında geçen yıl trafik kazalarında 6 bin 444 kişinin öldüğünü, 103 bin 550

kişinin de yaralandığını söyledi. Bilindiği gibi trafik kazalarında yaralanmaların %60'ı ömür boyu sakatlanma ile sonuçlanıyor. Bu orana göre 60 bin dolayında yurttaşımız daha sakat nüfusa katılmış oluyor. Menteşe kazaların %20'sinin şehirlerarası karayollarında meydana

na gelmesine rağmen buradaki ölüm oranının %60'a ulaştığını belirterek, kazalara sebep olan unsurların başında %98 oranında insan faktörünün geldiğini söyledi. Ülkemizde geçen yıl 5 milyon 800 bin araç trafikte seyrederken, ehliyetli yurttaş sayısı da 8 milyon 200 bin olarak belirlendi.

Bilindiği gibi trafik kazalarında yaralanmaların %60'ı ömür boyu sakatlanma ile sonuçlanıyor.

Fenerbahçe Stadı'nda bahar ve gençlik biraradaydı...

Mayıs Geldi Ve Çiçeği 19 Mayıs

"Düşlerdendi kollarım öyle Kanına güneşler serili Ne güzeldi ağlamak bile Koşardın o çiçek serpili Mayıs kırlarında türküyle Düşlerdendi kollarım öyle

Büyük Fransız şairi Louis Aragon'un bu dizeleri, en çok gençliğe yakışır değil mi? Çünkü aşkın tabiatında gençlik vardır.

Aynen böyle düşünüp duyan Cumhuriyet Türkiye'sinin kurucuları da, "Kanına güneşler serili" gençliğe ülkeyi ve geleceğini teslim ederken, gençliğe güvensizliğin doğuracağı nice kaygıdan fersah fersah uzaktılar.

Bu yıl da 19 Mayıs tün yurtta törenlerle kutlandı. Bütün dünyaya "Jön Türkler" ger-

çeğini kabul ettirmiş bir ulusun mamız kadar doğal ve haklı bir fertleri olarak bundan gurur duy- şey olamazdı.

TELE VURGU

Erdoğan Arabacı

İLGİNÇ HAFTA

Bildiğiniz gibi her yıl Mayıs ayının ikinci haftası, özürülülerin unutulmaya yüz tutmuş sorunlarının hatırlandığı hafta. Bu hafta da sadece özürülüler sorunları hükümet yetkilileri tarafından dinleniyor ve güler yüz gösterisinde bulunuluyor.

Duyarsız, baştan savma ve son derece ciddiyyetle uzak durulan özürülüler sorunları zamanla azalması beklenirken, aksine artarak devam ediyor.

Hükümet tarafından herhangi bir çözüm üretilmiyor. Özürülüler tarafından üretilen bir takım çözüm önerileri karşısında ise hükümetin ilgisiz kalması gerçekten insanı derin derin düşündürüyor.

1990 yılında öncülüğünü Türkiye Görmezleri Eğitim ve Himaye Derneği'nin yaptığı, adeta bir çıkarmayı andıran Meclis görüşmesinde verilen sözlerin hiçbirisi yerine getirilmemiştir.

Özürülüler sorunlarını çözmeye çalışmayı bırakın bir tarafa, ne tür sorunların olduğu ve çözülmesi için getirilen önerileri dinlemeyen, yanlış bulan politikacılarımız da var.

Türkiye Görmezleri Eğitim ve Himaye Derneği özürülülerin problemlerine çözüm getirebilmesi bakımından özürülüler bakanlığı kurulabilmesi için girişimde bulundu, kontuyla ilgili imza kampanyası başlattı. Diğer özürülüler gruplarından da büyük ilgi gördü.

Bir özürülüler grubu sakatlar haftası nedeniyle meclise ziyarette bulunarak özürülüler bakanlığının kurulması gereğinin hasılı olduğunu savundular. İşte o anda sahneye Başbakan Yardımcısı Sayın Murat Karayalçın çıkıyor ve "özürülüler bakanlığının kurulması yöntem olarak yanlış" diyor.

Kusura bakmayın ama Sayın Karayalçın bu sizin düşünceniz. Zaten buna bir anlam veremedim. Bence Sayın Karayalçın sadece konuşmuş olmak için boşuna konuşuyor. Aksi halde büyük bir gerçeği gözardı ediyor veya matematik bilmiyor diye düşündürdüm.

Ülkedeki özürülüler sayısı toplam nüfusun % 10'unu teşkil ediyorsa ve aileleriyle birlikte bu 25 milyon insanı kapsama içine alıyorsa bu kesimin temsilcilerinin önerilerini dinlememek, onları önemsiz saymak bir siyasi parti lideri için tamiri mümkün olmayan bir hatadır.

Kaldığı Sayın Murat Karayalçın'ın başında bulunduğu parti geçtiğimiz seçimlerde Türkiye genelinde % 12 oy almıştır. Özürülüler bakanlığının kurulmasını isteyen kesim ise küçümsenecek kadar az değildir.

Türkiye nüfusunun % 10'unu teşkil eden, aileleri ve yandaşlarıyla birlikte yaklaşık 30 milyonu bulan özürülüler kitlesinin bir ferdi olarak; Sayın Karayalçın ve onun gibi düşünen parlamentörlere karşımızda değil, yanımızda olmaları gerektiğini hatırlatıyor, bunun bütün insanlık için hayırlı olacağına inanıyorum.

SHP KADIKÖY İLÇEDEN BİR ZİYARET

SHP Kadıköy İlçe Kadın Komisyonu üyeleri, 10 Mayıs salı günü derneğimizi ziyaret ederek fikir alışverişinde bulundular.

Sıcak bir ortamda gerçekleşen ve siyasal partilerle örgütleri arasında düzenli ve yakın ilişkilerin kurulması gereğine işaret edilen görüşmede, SHP Kadın Komisyonu üyeleri derneğin çalışmalarına destek vereceklerini söylediler.

SHP Kadın Komisyonu üyelerine bu nazik ziyaretleri için teşekkür ederken, karşılıklı işbirliği ve dayanışma sözünün hayata geçirilmesi dileğimizi yineliyoruz.

SHP Kadıköy İlçe Kadın Komisyonu üyeleri derneğimizi ziyaretleri esnasında sol baştan Kadın Komisyonu Başkanı İnci Biyık, Sevda Kantar, Fatma İlgen, Rüksan Deniz ve Işık Paşmakçioğlu.

Marmara Üniversitesi'nden Özürülülere Kontenjan

M.Sinan AKBABA

Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürlüğü Sekreteri K. Ertuğrul Öztürk yaptığı açıklamada yüksek okulunda 1993-94 Eğitim Öğretim yılında bedensel özürülüler sporcu kontenjanı ayrılmasına rağmen herhangi bir müraaat olmadığını belirterek aynı kontenjanın gelecek yıllarda da ayrılacağını sözlerine ekledi.

Bedensel özürülülerinde birer spor öğretmeni olabileceğini ve bunun içinde okulumuzdaki kontenjanları doldurmalarının gerektiğini vurguladı.

DSP KADIKÖY İLÇEDEN İADEİ ZİYARET

DSP Kadıköy İlçe yöneticilere derneğimizi ziyaretleri esnasında . Ortada oturan Türkiye Görmezleri Eğitim ve Himaye Derneği Genel Başkanı Biyık Ermiş, sağ başta DSP Kadıköy İlçe Başkanı Nilgün Boya, sol başta Gülay Özbakan, arkada sağda Asgan Öztas, arkada solda Ali Bergin.

Derneğimizin Genel Merkez yöneticilerine bir süre önce siyasal partilerle yakın ilişki kurulması amacıyla gerçekleştirilen DSP Kadıköy İlçe Örgütü'ne ziyarete karşılık olarak İlçe Başkanı Nilgün Boya Başkanlığı'nda bir heyet derneğimizi ziyaret etti. Derneğimizin

çeşitli alanlardaki yardım ve destek talebine olumlu baktıklarını söyleyen Nilgün Boya, kendilerinin de çok sınırlı olanaklar içinde mücadele verdiklerini belirtti.

Derneğimizin Genel Başkanı Biyık Ermiş ise, örgütlerin yaklaşık 25 yıldır devletten hemen hiçbir

ciddi desteği olmadan görme özürülülerin sorunlarını çözmeye çalıştığını, ancak özellikle maddi imkansızlıkların önlerine büyük engeller çıkardığını söyledi.

Görüşmelerden sonra taraflar yakın ilişkilerin devamı dileğinde bulundular.

14 MAYIS ECZACILIK BAYRAMI KUTLANAMADI

SSK Bağ Kur ve Emekli Sandığı'nın eczacılara 1 trilyon tutan ilaç parasını ödememesi Adana Eczacı Odaları tarafından 14 Mayıs Eczacılık Bayramı'nda protesto edildi.

Eczacılar, devletin bugün hemen her eczacıya 100 ile 200 milyon arasında borçlu olduğunu belirterek, krizin ciddi boyutta

olduğunu ve birçok eczanenin kapanma noktasına geldiğini vurguluyorlar.

Vatandaşın zor durumda kalmaması için ilaç vermeyi sürdürdüklerini ama ödemeler yapılmazsa Bağ Kur'lu ve SSK'luya ilaç vermeyi durduracaklarını söyleyen eczacılar, Sağlık Bakanlığı'nı harekete geçmeye çağırıyorlar.

Adana'da Eczacı Odası'na bağlı 100 kadar eczacı, Türk eczacılığının 155. yıl törenlerinde, ilaç firmalarının eczacılara pa-

halı ilaç vermesini ve devletin ilaç paralarını ödememesini protesto için Atatürk Anıtı önüne önlüklerini çıkararak bıraktılar. İzmir'de de Eczacılar Odası 14 Mayıs Eczacılık Bayramı'nı kutlamadı.

Bu arada Sağlık Bakanı Kazım Dinç, eczacıların yetersizliğinden sürekli yakındıkları %25'lik karlarını, %35'e çıkarılacağını, bu doğrultuda hazırlanan teklifin yasalaşması için elinden geleni yapacağını açıkladı.

CEM ÖNGÜ

